

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Järjestöt ovat kunnan selkäranka”

Sodankylän kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet

Jenna Simontaival

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 09 / 2018

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Jenna Simontaival	Sivumäärä 44 ja 6 liitesivua
Työn nimi ”Järjestöt ovat kunnan selkärankana”	
Ohjaava(t) opettaja(t) Pekka Kaunismaa	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Järjestökeskus Kitinen, Kulmala Kaisa	
Tiivistelmä <p>Tutkimuksen tarkoituksena on tehdä selvitystyö, jolla selvitetään Sodankylän kunnan kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia. Mitä mieltä kohderyhmä on aiheesta ja mitä resursseja tarvitaan työllistämiseen. Työn tilaajana toimii Järjestökeskus Kitinen, joka on Suomen pohjoisin järjestökeskus. Työstä on keskusteltu myös Sodankylän kunnan ja Sodankylässä toimivan lapin alueen työllistämishankkeen työryhmän kanssa, eli tutkimuksesta saadut tulokset tullaan hyödyntämään koko kunnan hyväksi. Toteutin tutkimuksen käyttämällä tutkimusmenetelminä kyselyä ja haastattelua.</p> <p>Käsittelen opinnäytetyössä termiä kolmas sektori ja työllistäminen, mitkä ovat oleellisia alalle. Kolmas sektori on terminä laaja, eikä sitä järjestökentän toimijoiden suusta kuule usein käytettävän. Tutkimukseni kohderyhmä on laaja ja sen vuoksi pyrin puhuttelemaan kolmatta sektoria, järjestökentän sijasta. Työllistäminen taas on aihe, joka nousee usein valtion yrittäessä kehitellä uusia ongelmanratkaisuja. Koko Suomea puhuttava SoTe- ja maakuntauudistus ovat jälleen nostaneet kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet keskusteluun, joten tutkimukseni aihe on erittäin ajankohtainen. Puhuessamme työllistamisestä, liittyy tähän keskusteluun oleellisesti palvelumuotoilu ja sen rahoittaminen, jota käsittelem myös opinnäytetyössä.</p> <p>Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella Sodankylän kunnan kolmannen sektorin toimijoilla on kiinnostusta työllistää, erityisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vastatakseen tähän nousevaan kiinnostukseen ja tarpeeseen, tulee Sodankylän kunnan ja järjestökeskus Kitisen mieltä resursien kehittämistä ja suunnittelua. Esimerkiksi työn riittäminen ja palkan maksu ovat suurimpia huolenaiheita kolmannen sektorin toimijoilla. Lisäksi tukea ja neuvontaa toivottiin toimijoiden puolesta. Näiden lisäksi tutkimuksessa nousi esille kunnan ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö.</p> <p>Työ on osittain hyödynnettävissä muihinkin kuntiin, joissa täyttyvät samanlaiset olosuhteet: pitkät etäisyydet, rajalliset palvelut, sekä aktiivinen kolmas sektori. Työ on kuitenkin selvitystyö, mikä antaa viitauksia nimenomaan Sodankylän kolmannen sektorin ajatuksista työllistämiseen liittyen.</p>	
Asiasanat kolmas sektori, työllistäminen, palvelumuotoilu	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Jenna Simontaival	Number of Pages 44 + 6
Title "Associations are the backbone of the municipality"	
Supervisor(s) Pekka Kaunismaa	
Subscriber and/or Mentor Järjestökeskus Kitinen, Kulmala Kaisa	
Abstract <p>The target of this thesis is to research the possibilities of third sector employment in the municipality of Sodankylä. What are the thoughts and the needed resources, that the target group needs to even consider employment. The orderer of this thesis is järjestökeskus Kitinen. Kitinen is the northest association center that operates in Finland. The government of the municipality of Sodankylä has also been informed about this thesis and the results of this thesis are going to be utilized for the whole community of Sodankylä. The study methods used in this thesis are survey and interview.</p> <p>The theories I will base my thesis are third sector and employment of it. These theories are very current right now to our professional field. Third sector is a term that is not very often used by the third sector members. Because I wanted to reach all the third sector members in this thesis, I preferred to use the term 'third sector' rather than 'association field'. The employment of third sector is a topic that comes in to the picture usually when the government wants to find new options to problems. Now that Social and health services reform and regional service reform have been started, has the idea of third sector employment resurfaced as a hot topic. When the employment is talked about, it is also very important to talk about a service design and the ways to finance it. In this thesis I will also orientate myself to this theory.</p> <p>The results of this thesis are that the third sector members of the municipality of Sodankylä are interested of the employment of the third sector. Especially the members are interested of the collaboration with the other members of the sector. But to answer to this growing interest, the government of the municipality and the association center have to research the needed resources. The greatest worries of the third sector are the money and the insufficiency of the work needed to employ someone. In the survey results rises also questions about the co-operation between the government of the municipality and third sector members.</p> <p>This thesis can be partly utilized by other municipalities, who have the same environment; long distances and limited services, but active third sector.</p>	
Keywords third sector, providing employment, service design,	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TYÖN TAVOITTEET JA TILAAJAT	6
2.1 Järjestökeskus Kitinen	6
2.3 Lapin tähtikunta	7
3 KOLMAS SEKTORI JA TYÖLLISTÄMINEN	8
3.1 Kolmas sektori	9
3.2 Työllistäminen	10
3.3 Palvelun muotoilu palkkatyöksi ja sen rahoitus	11
4 TUTKIMUS JA TUTKIMUSKYSYMYS	13
4.1 Aineiston keruu ja menetelmät	14
4.2 Tutkimuksen reliabelius ja validius	15
5 KYSELYN ANALYSOINTI	16
5.1. Kyselyn tulokset	17
5.1.2 Kyselyn tulosten analysointi	26
6 HAASTATTELUJEN ANALYSOINTI	28
6.1 Kokemukset	29
6.2 Mahdollisuudet ja haasteet	32
6.3 Kiinnostus ja resurssit	33
7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	36
6.1 Kyselyn ja haastattelujen yhteinen tulos	37
6.2 Tutkimuksen hyödynnettävyys ja kehitysideoit	39
6.3 Järjestöt ovat Sodankylän selkäranka	40
6.4 Oma arvio	41
LÄHTEET	43
LIITTEET	45
Liite 1. Kysely kolmannen sektorin toimijoille.	45
Liite 2. Haastattelukysymykset	50

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkin Sodankylän kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia laadullisen kysely- ja haastattelututkimuksen keinoin. Tutkimuskysymykseni avaavana alakysymyksenä on; mitkä ovat toimijoiden ajatukset ja kokemukset työllistämistä.

Opinnäytetyöprosessi käynnistyi, kun keskustelin joululomalla entisen harjoitteluohjaajani – Sodankylän järjestökeskuksen toiminnanjohtajan - kanssa opinnäytetyötarpeesta. Toivoin aiheekseni jotain sellaista, joka hyödyttäisi koko kuntaa. Otimmekin harjoitteluohjaajani kanssa yhteyttä Sodankylän kuntaan ja niin alkoi rakentumaan aiheeni työllistämiseen liittyväksi.

SoTe ja maakuntauudistuksen myötä aloitettiin syksyllä 2017 lapin alueellinen työllisyyskokeilu, jonka pilottiryhmät toimivat viidessä eri kunnassa. Sodankylä on yksi näistä pilottikunnista. Hankkeen tavoitteena on kehittää pitkäaikaistyöttömille suunnattuja palveluja ja luoda toimiva toimintamalli, joka edistää työllistämistä asiakaslähteisesti (Seitasäätiö 2017). Pääsin osallistumaan tämän hankkeen koordinoitiryhmän palaveriin, jossa keskustelimme hankkeesta ja siihen tarvittavasta tutkimustyöstä. Päälliseksi kysymykseksi nousi tämän kokouksen aikana tarve selvitystyölle. Hanke halusi tietää, mitä Sodankylän kolmannen sektorin toimijat tarvitsevat, voidakseen työllistää hankkeen kohderyhmää.

Käytyäni keskustelemassa hankkeen koordinoitiryhmän kanssa, käännyin järjestökeskuksen puoleen tutkimustyöni suhteen. Sodankylässä toimii Suomen pohjoisin järjestökeskus, Kitinen. Järjestökeskus toimii kunnan järjestökentän kokoavana paikana ja tiesin heillä olevan laajat verkostot kunnan järjestökenttään. Päädyimme järjestökeskuksen toiminnanjohtajan kanssa teettämään kyselyn, jonka avulla saisimme kerättyä dataa kolmannen sektorin mielipiteistä työllistämistä kohtaan, sekä resursien tarpeesta. Samalla saisimme markkinoitua järjestökeskusta laajasti kolmannen sektorin toimijoille. Päädyimmekin siihen, että järjestökeskus toimisi työni tilaajana, sillä kunnan työntekijöiden omat aikataulut ja lomat tulivat vastaan.

2 TYÖN TAVOITTEET JA TILAAJAT

Työni tavoitteena oli tehdä selvitystyö, joka tarjoaisi Sodankylän kunnan kolmannen sektorin toimijoiden nykytilasta ajankohtaista tietoa järjestökeskukselle ja kunnan hallinnon toimijoille. Opinnäytetyön toisena tarkoituksena oli myös kartoittaa ajatuksia, toiveita ja tarpeita mitä kolmas sektori tarvitsee, voidakseen työllistää.

Opinnäytetyöni viralliseksi tilaajaksi muotoutui Sodankylän järjestökeskus Kitinen. Halusin opinnäytetyöni tuovan hyötyä koko kunnalle ja siksi keskustelimme opinnäytetyöstä myös Sodankylän kunnan kanssa. Vaikka tilaajani on järjestökeskus, myös Sodankylän kunta tulee hyötymään tutkimustuloksista.

2.1 Järjestökeskus Kitinen

Järjestökeskus Kitinen on perustettu 2012 yhdistämään Sodankylän kunnan järjestöt yhteiseksi järjestökentäksi ja edistämään järjestöjen ja kunnan yhteistyötä. Kitinen on Sosiaali ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen STEAn rahoittama. Järjestökeskus on Suomen pohjoisin järjestökeskus tällä hetkellä ja hallinnoi maantieteellisesti suurinta aluetta koko Suomessa. Tällä hetkellä järjestökeskuksella on 36 jäsenjärjestöä ja tavoittamatta on noin 100 järjestöä ja yhdistystä Sodankylän kunnan alueella. Järjestökeskus on siis vielä kehittymässä.

Järjestökeskus on itse aloittanut työllistämiskokeilut heti perustamisen jälkeen, työllistäten TE-toimiston asiakkaita. Keväällä 2018 järjestökeskus on myös tarjonnut info tilaisuuksia jäsenille ja muille halukkaille kolmannen sektorin toimijoille, missä on kerrottu työllistämisestä. Osallistuin itse huhtikuussa järjestettävään järjestöjen puheenjohtajien tapaamiseen, missä työllisyyskokeilun projektipäällikkö tuli kertomaan työllistämiskokeilun etenemisestä. Samalla haluttiin kuulla järjestöjen puheenjohtajien ajatuksia kolmannen sektorin työllistämisestä. Infotilaisuuden aikana ei tyrmätty työllistämistä täysin, mutta listattiin asioita, joita täytyy ensin kehittää ja selvittää, ennen kuin paikalliset toimijat voisivat harkita työllistämistä. Suurimpana huolenaiheena oli rahoitus, millä rahalla he voisivat maksaa palkkaa. Tämän vuoksi puheenjohtajat

Matkailu on myös kunnan valttikortti. Suomen toiseksi suurimpaan kuntaan mahtuu erilaisten tapahtumien ja rikkaan luonnon lisäksi monipuolista tekemistä kaikille.

Kunta pyrkii kehittymään ja palvelemaan kuntalaisia alati muuttuvassa yhteiskunnassa. Tämä palvelujen tarjoaminen kaikille kuntalaisille on kuitenkin haasteellista. Sodankylän väestöstä taajamassa asuvien osuus on 59,2% ja loput tästä asuvat ympäri kuntaa sivukylissä. Sodankylässä sivukyliä on 30 ja pisimillään etäisyydet kunnan taajamaahan ja lähimpiin palveluihin ovat yli 100 km. Sodankylästä itsestään kertyy myös matkaa palveluihin, joita kunta ei pysty itse tarjoamaan. Esimerkiksi matka Lapin keskussairaalan palveluihin on taajamasta 130 km. Kunnan pitkät kilometrit tuovat heti haastetta palveluihin, mutta myös väestön lisääntyminen, ikääntyminen ja samanaikainen palveluiden väheneminen tuovat omat haasteensa. Työvoimana kunnassa toimii kasvava kaivosteollisuus, mikä tuo Sodankylään myös kansainvälistä väestöä. Aiemmassa kuvassa esitetty työttömien tilanne on kohentunut, mutta silti tällä hetkellä Sodankylässä on yli 100 Työ- ja elinkeino palveluiden ulkopuolella olevaa henkilöä, jotka ovat siirtyneet kunnan vastuulle maakuntauudistuksen myötä.

3 KOLMAS SEKTORI JA TYÖLLISTÄMINEN

Kolmas sektori on aina ollut aktiivinen Suomessa. Useat nykypäivänäkin toimivat organisaatiot ovat alun alkaen toimineet vapaaehtoisten toimesta, kansalaisia palvellen (Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos 2018) ja ajan kanssa tulleet oleelliseksi osaksi yhteiskuntaa ja valtion ylläpitämäksi. Esimerkiksi raittiusliikkeen myötä Suomessa on nostettu ehkäisevän päihdetyön merkitystä.

Valtion ajautuessa kriisitilanteisiin, on kolmatta sektoria kohtaan noussut mielenkiinto ja sitä kohdentavia tutkimuksia ja kehittämishankkeita lisääntynyt ajan saatossa. Ensimmäinen aalto oli 90-luvun laman aikaan ja nyt SoTe- ja maakuntauudistuksen myötä on kiinnostus jälleen herännyt työllistämistä kohtaan, niin valtiolla kuin kolmannella sektorilla itsellään.

3.1 Kolmas sektori

Kun valtion yhteiskuntaelämän tietyille osa-alueelle kehittyy järjestäytyneitä ja pysyviä rakenteita, kutsutaan sitä sektoriksi (Konttinen 2018). Kolmas sektori on kansalais-toiminnan ja vapaaehtoistyön sektori, johon kuuluvat kaikki ne toimijat, jotka eivät kuulu julkiseen tai yksityiseen sektoriin (National Audit Office 2018). Usein miten kolmatta sektoria kuvataan sanoilla 'voittoa tavoittelematon' ja 'kansalaisjärjestöt' (Konttinen 2018). Kolmas sektori on laaja ja siihen luetaan nykyään mukaan urheilu-seurat, virkistysyhdistykset, poliittiset paikallisyhdistykset, avustusjärjestöt, kirkot, ammatilliset järjestöt, avustussäätiöt ja erilaiset hyvinvointiorganisaatiot (Konttinen 2018). Kaikki nämä on alun alkaen perustettu oman kohderyhmänsä ideologian tai tarpeiden tukemiseen (Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali 2018). Toinen omin-takeinen piirre kolmannen sektorin toimijoissa on myös se, ettei niiden toimintaa voi ohjata julkinen hallinto. Yhteistyötä julkisen hallinnon kanssa voi olla ja tukien vas-taanottaminen ei ole poissuljettua, mutta tärkeintä on, että kolmannen sektorin toimi-jat sanelevat itse oman toimintansa (Helander 1998).

Termi 'kolmas sektori' on tullut merten takaa Yhdysvalloista ja rantautunut tiedettä-västi Eurooppaan 1970-luvun aikana (Konttinen 2018). Suomen valtion alkaessa toi-pua 90-luvun lamasta, nousi kolmas sektori ja sen mahdollisuudet edistää valtion taloutta ja ehkäisevän uhkaavaa työttömyystilannetta.

Työni aikana päädyin käyttämään termiä 'kolmas sektori', sillä kohderyhmäni oli laa-ja. En halunnut ottaa yhteyttä vain paikallisiin yhdistyksiin ja järjestöihin, vaan saavut-taa kaikkien sektorin toimijoiden mielipiteet. Kolmas sektori on myös terminä paljon käytetty työllistämisestä puhuttaessa. Huomasin tutkimukseni aikana, että monelle kohderyhmän toimijalle termi oli vieras, joten samalla tarjosin Sodankylän toimijoille tietoa aiheesta.

Sodankylän kunnan kolmas sektori on aktiivinen kenttä. Patentti- ja rekisterihallituk-sen (Patentti- ja rekisterihallitus 2018) mukaan Sodankylässä on rekisteröity 121 jär-jestöä. Tähän lukuun luetaan myös uskonnolliset yhdyskunnat ja kauppakamarit. Tarkkaa dokumentoitua tietoa ei ole järjestöjen toimialoista, mutta järjestökeskus Ki-

tinen toimii kunnassa järjestöjen yhteisenä ”kotipesänä” (Järjestökeskus 2015). Tällä hetkellä järjestökeskuksen jäsenjärjestönä on 36 kunnassa toimivaa järjestöä, joista suuri osa toimii sosiaali- ja terveysalalla. Nämä 36 järjestöä ovat kuitenkin vain murto-osa kolmannen sektorin toimijoista. Kunnan vapaa-ajan ja kulttuuri palveluiden tiedossa on 43 aktiivista liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöä. Näiden lisäksi kunnassa toimivat lähes kaikki Suomen poliittisten puolueiden paikallisosastot ja lähes jokaisessa kunnan sivukylässä kyläyhdistys.

Vuonna 2016 Sodankylän kunta teetätti yhteistyössä Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen ja järjestökeskus Kitisen kanssa kyselyn kunnan hyvinvointi suunnitelmaan 2017-2020 liittyen (Sodankylän hyvinvointikertomus 2017). Tämä kysely oli suunnattu Sodankylän kolmannen sektorin toimijoille, että heidänkin mielipiteet voitaisiin huomioida kunnan hyvinvointi suunnitelman teossa. Kyselyn pohjalta hyvinvointi kertomukseen oli kirjattu, että Sodankylän kunta pyrkii aktivoimaan ja tekemään näkyvämmäksi yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Tämä osoittaa sen, kuinka suuressa asemassa kolmas sektori on Sodankylässä, yhtenä palveluiden tuojana ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä.

3.2 Työllistäminen

Suomen ajautuessa lamaan 90 -luvulla, alettiin kohdentaa erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä kolmanteen sektoriin (Konttinen 2018). Valtaosa näistä tutkimuksista koski kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia. Valtio halusi etsiä keinoja turvata peruspalveluja ja ehkäistä kasvavaa työttömyyttä (Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali 2018).

Suomen kolmas sektori muistuttaa hyvin paljon Ruotsin kolmatta sektoria. Ne koostuvat pääsääntöisesti järjestöistä ja säätiöistä ja verrattaessa muihin EU-maihin, saavat julkiselta sektorilta selkeästi pienempää taloudellista tukea (Kansalaisyhteiskunta 2018). Tämä tuo selkeää ristiriitaa, tutkittaessa kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia. Kolmas sektori edustaa inhimillisempää vaihtoehtoa työllistämiseksi (Konttinen 2018). Suomessa tehtyjen tutkimuksien tarkoituksena on ollut turvata pe-

ruspalveluja ja ehkäistä työttömyyttä, mutta myös selvittää kolmannen sektorin mahdollisuutta toimia osittaisena palveluiden korvaajana (Konttinen 2018). Kolmannen sektorin toimijat pääsääntöisesti toimivat jäseniensä hyväksi, kehittäen toimintamuotojaan vastaamaan niin kutsuttuja 'asiakkaiden' tarpeita. Valtaosa näistä järjestöistä ja yhdistyksistä toimii vapaaehtoisten voimin. Halusta tehdä hyvää toisille ihmisille ja tukea väestöä eri tavoin. Työllistämisen näkökulmasta kolmannen sektorin toimijat kykenisivät siis ensimmäistä sektoria paremmin huomioimaan palveluita tarvitsevien tarpeet (Konttinen 2018). Tämän lisäksi on koettu, että ihmiset, jotka työskentelevät kolmannella sektorilla, ovat tyytyväisempiä työhönsä tehdessään itseään miellyttävää ja motivoivaa työtä (Third Sector Research Centre 2013), mikä lisää myös ihmisten mielenkiintoa tutkia ja kehittää kolmannen sektorin työllistämistä.

Sodankylässä ei ole ennen tutkittu kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia. Muutamat järjestöt ja yhdistykset ovat työllistäneet satunnaisia kertoja ihmisiä, mutta näistä ei ole muodostunut mitään pysyviä toimintamuotoja kuin muutamalle toimijalle. Järjestökeskus Kitinen on toiminut työllistäjänä heti perustamisensa jälkeen ja siksi järjestökeskus toimii työni tilaajana. Lapin alueen työllisyyskokeilun myötä tästä aiheesta tulee todennäköisesti lisää kirjallista dataa.

3.3 Palvelun muotoilu palkkatyöksi ja sen rahoitus

Kuten olen aiemmin jo todennutkin, kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksista alettiin keskustella valtion ajautuessa lamaan 90-luvulla. Sen myötä aihe on noussut keskusteluun tasaisin väliajoin. Miksei työllistamisestä ole kuitenkaan tullut jo niin sanotusti 'normia'; yleistä käytäntöä kolmannelle sektorille?

Kun halutaan tuottaa uutta lisäarvoa asiakkaalle, tuottajalle ja tarjoajalle, päädytään puhumaan palvelumuotoilusta. Palvelumuotoilussa pyritään tasapainottamaan asiakas- ja liiketoiminnan arvot. Palvelumuotoilu on prosessi, jossa kuullaan neljää oleellista näkökantaa; palveluntarjoajaa, palveluntuottajaa sekä palvelun käyttäjää, että sidosryhmiä. Prosessin aikana päässään syväluotaamaan aiheeseen ja pohtimaan monipuolisesti, miten palveluja tulisi kehittää (Ahonen 2017, 34).

Opinnäytetyössäni pohditaan kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksia. Monille toimijoille tämä aihe tarkoittaisi myös palvelumuotoilun pohtimista. Suurin kysymys palvelumuotoilussa on se, miten muuttaa oman järjestön tai yhdistyksen toiminta palveluksi omalle jäsenistölleen eli asiakaskunnalle? Tutkimuksessani kuitenkin otan tästä aiheesta eri näkökulman; miten muuttaa oman järjestön tai yhdistyksen toiminta palkkatyöksi?

Tähän prosessiin vaikuttaa oleellinen asia, mikä pyörittää tätä maailmaa; raha. Valtaosa kolmannen sektorin toimijoista rahoittaa toiminnan avustusten ja varainkeruun avulla. Useissa tapauksissa kyseessä on vuosittainen avustus, joka menee täysin järjestön tai yhdistyksen arjen pyörytykseen vuodeksi kerrallaan. Erityisesti kunnat ovat olleet tärkeässä asemassa kolmannen sektorin toiminnan rahoittamisessa. Keskimäärin kuntien myöntämä kunnallinen avustus on 700€ vuodessa (Kiukas 2016). Tällä rahalla oman toiminnan rahoitus ja palkkojen maksu on kuitenkin haasteellista ja rajoittavaa. Apua työllistämisen maksamiseen voi hankkia muutakin kautta. Työ- ja elinkeinotoimisto TE myöntää esimerkiksi palkkatukea kolmannen sektorin toimijoille. TE-toimisto voi myöntää palkkatukea työnantajalle, joka tarvitsee taloudellista tukea työntekijän palkkaamiseen. Tämän tuen voi saada ainoastaan osa- tai määräaikaiseen työsuhteeseen. Kolmannen sektorin toimijat, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa, saavat enintään 12 kuukautta palkkatukea yhtä työntekijä kohtaan, joka on ollut työttömänä vähintään 2 vuotta. Palkkatuki on 100 % aina 65 % työaikaan saakka ja vuonna 2018 enimmäismäärä tästä on 1800 €/kuukaudessa (Työ- ja elinkeinotoimisto 2018). Näiden lisäksi TE-toimisto myöntää myös työkokeilumahdollisuutta, joka on palkatonta.

Sodankylän kunta myöntää myös kunnan avustusrahaa vapaa-aikatoimen järjestöille kahdesti vuodessa. Kunta myöntää kahta eri tukea, yleisavustusta ja kohdeavustuksia. Maksimissaan kunta on varannut avustuksiin rahaa enimmillään noin 1,070€/järjestö (Sodankylän hyvinvointikertomus 2017). Tällä rahalla kolmannen sektorin toimijat pyrkivät rahoittamaan toimintansa vuodeksi, järjestämään toimintaa jäsenilleen. Tämän summan jakaminen siis palkkarahoiksi ja toiminnan rahoitukseksi luo omanlaiset haasteensa. Tutkimuksessani on myös huomioitu koko kolmas sektori Sodankylässä, eivätkä kaikki kohderyhmään kuuluvat ole vapaa-aikatoimen järjestöjä. Kaikki kolmannen sektorin toimijat eivät siis näin ollen ole soveltuvia hakemaan kumpaakaan kunnan tukirahaa.

4 TUTKIMUS JA TUTKIMUSKYSYMYS

Usein tutkimukset lähtevät liikkeelle tutkimusongelmasta (Tutkielmanteon tukisivut 2018). Oman tutkimukseni aikana minulla oli vaikeuksia sisäistää ja rajata opinnäyte-työni tutkimuskysymyksiä. Työ sinänsä ei ole laaja, mutta sen näkökulman rajaaminen tuntui hetkittäin siltä, kuin ei erottaisi metsää puilta. Työllisyshankkeen näkökulmasta pohdin tutkimuskysymyksinä SoTe- ja maakuntaudistuksen vaikutusta työllistämiseen. Kolmannen sektorin työllistämistä on tutkittu ensimmäisen laman jälkeen ahkerasti, mutta SoTe- ja maakuntaudistuksien myötä tämä aihe on noussut enemmän keskusteluihin. Kuitenkin tilaajani varmistuessa olevan järjestökeskus, aloin huomata, että tutkimukseni ei syvenny SoTe:n vaikutuksiin vaan enemmänkin siihen, mitä ajatuksia Sodankylän kolmannella sektorilla on työllistämisestä. Näitä ajatuksia ei ole ennen kerätty ja ne voisivat antaa osviittaa siitä, miksei Sodankylässä useampi kolmannen sektorin toimija ole alkanut harjoittaa työllistämisestä. Vastauksista voisi saada myös ideaa minkälainen palvelumuotoilu voisi sopia Sodankylän kolmanteen sektoriin.

Tutkijan olisi myös hyvä miettiä, mikä häntä kiinnostaa aiheessa ja sen perusteella muodostaa tutkimuskysymys (Tutkielmanteon tukisivut 2018). Tämän oivaltaminen oli minulle ratkaiseva osa tutkimustyötä. Toteuttaessani tutkimustani, huomasin kiinnostukseni heräävän erityisesti Sodankylän kolmannen sektorin toimijoiden ajatuksiin työllistämisestä. Oliko tämä jo tuttua toimijoille vai varjostaako tietämättömyys tämän mahdollisuuden käyttämistä. Muodostin lopulta tutkimuskysymyksekseni 'Sodankylän kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet'. Mitkä ovat toimijoiden ajatukset ja kokemukset aiheesta ja mitä he tarvitsevat, voidakseen työllistää.

4.1 Aineiston keruu ja menetelmät

Kvalitatiivisessä eli laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä, tutkimalla kokemuksia ja näkemyksiä (ProAkademia 2018). Tutkimuksessani tarkoituksena on selvittää ja ymmärtää kolmannen sektorin toimijoiden ajatuksia työlistämisestä kohtaan ja tämän vuoksi päädyin laadulliseen tutkimukseen. Kyselytutkimus on parhain tapa tutkia laadullisessa tutkimuksessa, jossa pyrin ymmärtämään kohderyhmän ajatuksia ja mielteitä. Tämän vuoksi päädyin kyselyn tekemiseen.

Kyselytutkimus on yksi perinteisimmistä ja eniten käytetyistä tutkimusmenetelmistä (Aaltola & Valli 2015, 84) vaikka siinä onkin omat haasteensa. Nykyään ihmisille tulee helposti viikon aikana kymmeniä erilaisia kyselyitä sähköpostin ja sosiaalisen median välityksellä. Tämä usein verottaa vastauksia kyselyistä, sillä ihmiset eivät jaksakaan vastata useaan kyselyyn peräkkäin. Tiedostin tämän riskin, mutta luotin myös siihen, että tahot joille lähetin kyselyn, ymmärtäisivät tämän kyselyn olevan heille keino tulla kuulluiksi ja se motivoisi heitä (Aaltola & Valli 2015, 28). Suunnittelin kyselyä yhdessä järjestökeskus Kitisen toiminnanjohtajan kanssa ja annoin opinnäytetyöohjaajani kommentoida myös kyselyn runkoa. Koska kysely julkaistiin kesän alussa, halusin kyselyn olevan lyhyen ytimekäs. En halunnut kyselyn pituuden verottavana vastaajia, jotta saisin mahdollisimman suuren otannan tutkimukseeni.

Teetin kyselyn webropol-ohjelmalla. Webropol on verkossa toimiva kyselytyökalu, jolla pystyy luomaan verkkopohjaisia kyselyjä ja analysoimaan kyselyiden tuloksia (Webropol 2018). Ennen kyselyn julkaisua pohdimme yhdessä tilaajan kanssa, keille kaikille lähettäisimme kyselyn. Tutkimuksessani halusin erityisesti tuoda esille Sodankylän kolmannen sektorin moninaisuutta ja siksi päädyimme lähettämään loppujen lopuksi kyselyn noin 110 vastaanottajalle, joihin lukeutui; paikalliset järjestöt, yhdistykset, poliittiset puolueet, kyläyhdistykset, metsästysseurat ja eri uskontokuntien seurakunnat. Kysely lähetettiin koekierrokselle vielä neljä päivää ennen kyselyn julkaisua järjestökeskus Kitisen hallituksen jäsenille. Kierroksen aikana hallituksen jäsenet testasivat kyselyn ja kommentoivat vielä kysymysten muotoilua ja ulkoasua. Koska pidin kyselyn ytimekkään lyhyenä, halusin minimoida kaikki riskit mitkä vähentäisivät vastauksia. Halusin erityisesti varmistaa, että vastaajat ymmärtäisivät kysymykset (Aaltola & Valli 2015, 85). Tämän takia halusin vielä järjestökeskuksen halli-

tuksen esitestaavan kyselyn ja vastaavan siihen ajatuksen kanssa. Hallituksen jäsenet kuuluivat myös kohderyhmääni, joten jos he ymmärtäisivät kysymykset, luotin että valtaosa kohderyhmästänikin ymmärtäisi kysymykset.

Kyselyn lisäksi päätin teettää myös kaksi (2) haastattelua. Haastattelut ovat Suomessa yksi suosituimmista tavoista kerätä aineistoa laadullisiin tutkimuksiin (Aaltola & Valli 2015, 27). Haastatteluissa pystyy saamaan syvällisiä vastauksia aiheesta ja se sopi minun tutkimukseni tarkoitukseen (Survey monkey 2018). Koska haastateltavat olivat minulle ennestään tuttuja henkilöitä, päätin tehdä puoli strukturoidun haastattelun. Minulla oli valmiiksi mietityt kysymykset, mutta ei valmiita vastauksia, joista haastateltavat olisivat voineet valita (Aaltola & Valli 2015, 29). Halusin haastattelutilanteiden olevan mahdollisimman rentoja ja keskustelumaisia. Pyrin esittämään kysymykset tietyssä järjestyksessä ja keskustelemaan avoimesti haastateltavan kanssa. Haastattelujen alussa pidin myös pienen smalltalk -hetken, jolla rentouttaa haastateltavaa. Vaikka molemmat haastateltavat olivatkin tuttuja, oli haastattelutilanne heille uusi. Halusin viritellä alkukeskusteluilla haastateltavat oikeaan tunnelmaan (Aaltola & Valli 2015, 32).

4.2 Tutkimuksen reliaabelius ja validius

Reliabiliteetti kertoo tutkimuksen tulosten tarkkuuden, miten tarkasti tutkimustuloksia on mitattu ja kuinka tuloksia voidaan peilata muihin tilanteisiin. Tätä voidaan kutsua myös tutkimuksen luotettavuudeksi (Vehkalahti 2014, 41). Tutkimukseni on kohdennettu Sodankylän kuntaan, mutta myös muut kunnat voivat peilata tutkimusta omiin kuntiinsa. Erityisesti muut pinta-alaltaan suuret kunnat, joissa palveluihin on matkaa, voivat varmasti samaistua tutkimustuloksiin. Tietysti luotettavuutta on vaikea todentaa, sillä tutkimuksen otanta oli kohderyhmään nähden pieni eli tutkimuksen tulokset eivät välttämättä täysin vastaa koko kolmannen sektorin mielipidettä.

Validiteetti taas kertoo sen, mitattiinko tutkimuksessa sitä mitä pitikin mitata. Validiteettia voidaan kutsua myös tutkimuksen pätevyydeksi (Vehkalahti 2014, 41). Tutki-

musmenetelmät olivat sopivat tutkimukseen nähden, sillä tarkoitus oli saavuttaa kolmannen sektorin toimijoiden mielipiteet. Haastattelut tukivat tätä tarkoitusta myös, sillä niissäkin kerättiin tarkentavia mielipiteitä toimijoilta.

5 KYSELYN ANALYSOINTI

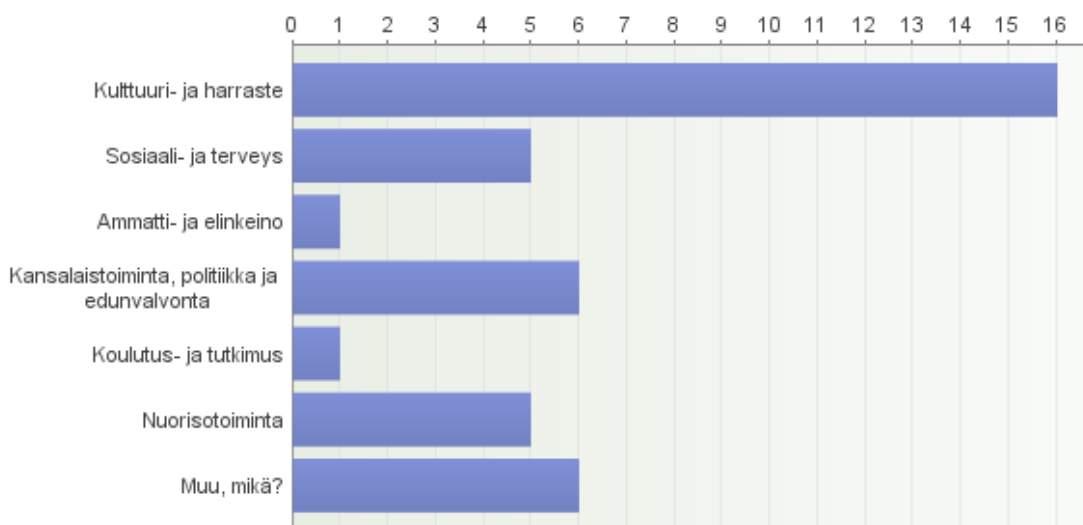
Kysely julkaistiin ja lähetettiin sähköisesti vastaajille 21.5.2018. Osalle vastaajista lähetimme myös kirjeitse saman kyselyn, koska meillä ei ollut heidän muita yhteystietoja tiedossa, kuin postitustiedot. Aikaa kyselyyn vastaamiseksi laitoimme 11.6.2018 eli kolmisen viikkoa. Karhusimme vastauksia tänä aika kaksi (2) kertaa. Lähestyvä kesä tulisi verottamaan vastaajia ja tämän vuoksi halusin ajoittaa kyselyn loppumisen kesän alkuun. Tarkkaa määrää en osaa kertoa, kuinka monen kohderyhmästä tavoitimme, sillä kyselyn lähettäminen hajaantui myös muille kuntatoimijoille, joilla oli omat yhteydenotto kanavat näihin toimijoihin. Todennäköisesti tavoitimme kuitenkin vähintään 110 vastaajaa, laskiessamme järjestökeskuksen jäsenyhdistykset, kyläyhdistykset, sekä kolmannen sektorin toimijat, joiden yhteystiedot itse keräsin. Vastauksia kertyi kyselylle 31 kpl, joista kaksi (2) tuli kirjeitse ja yksi palautettiin ilman vastausta. Kohderyhmän kokoon nähden vastauksia kertyi todella vähän, mikä tulee huomioida tutkimuksen analysoinnissa. Vastauksia verotti varmasti ajankohta. Tämän lisäksi kyselyn vastausmäärää verotti mahdollisesti vähäinen markkinointi. Mainostimme kyselyä ainoastaan järjestökeskuksen omilla sivuilla, sillä lähestyimme kohderyhmää henkilökohtaisesti. Julkaisimme kyselystä mainoksen ainoastaan järjestökeskuksen sivulle.

Kyselyn vähäisen vastausprosentin vuoksi päätin toteuttaa myös haastatteluja. Kesä ajankohtana tuotti omat vaikeutensa tälle tutkimukselle, sillä ihmiset olivat siirtyneet jo lomille tai eivät olleet muuten tavoitettavissa. Sain kuitenkin kahta (2) kolmannen sektorin toimijaa haastateltua tutkimukseeni. Seuraavaksi lähden käymään läpi kyselyn tuloksia ja samalla sen rakennetta. Analysoin myös tulevassa luvussa haastatteluja läpi.

5.1. Kyselyn tulokset

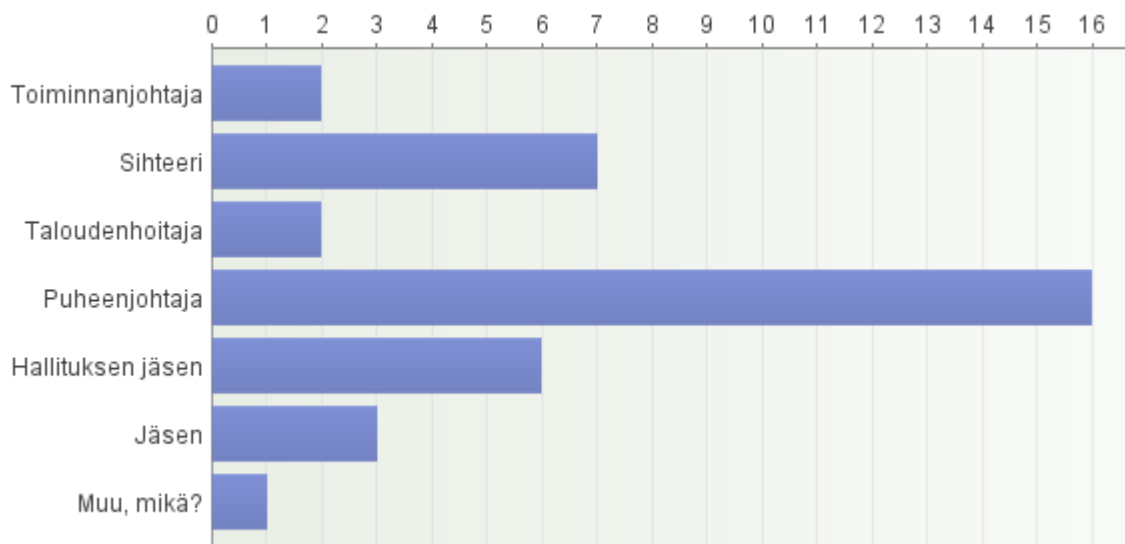
Ensimmäisenä kyselyssä kysyttiin vastaajien järjestön/yhdistyksen järjestötoimialaa. Kysymys oli pakollinen ja vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon. Vastausvaihtoehdoiksi valitsin Suomen suurimmat järjestötoimialat (Kansalaisyhteiskunta 2018).

Kuvaajasta näkeekin, että suurin osa vastaajista on kulttuuri- ja harraste puolen edustaja, 16 kpl eli 51,6%. Toiseksi eniten oli kansalaistoiminta, politiikka ja edunvalvonta, sekä muu, mitä -vastaajia. Molemmat 19,4% (6 kpl). Muu, mitä osioon oli vastattu kylätoiminta (2 kpl), veteraanitoiminta (1 kpl), hengellinen yhteisö (1 kpl) ja kilpaurheilu (2 kpl). Kolmanneksi eniten vastaajia kertyi sosiaali- ja terveys sekä nuorisotoiminnasta, 16,1% (5 kpl molemmille). Vähiten vastauksia kertyi ammatti- ja elinkeino sekä koulutus- ja tutkimus ryhmille (1 kpl). Vaikka jakauma on selkeästi kulttuuri- ja harraste järjestöjen puolella, on silti tärkeä huomioida, että vastauksia kertyi jokaiseen järjestöryhmään. Toki vastaajat pystyivät vastaamaan useamman kuin yhden vaihtoehdon, mikä tulee huomioida myös.

Toiseksi kyselyssä kysyttiin vastaaja asemaa edustamassaan järjestössä. Tämä kysymys oli myös pakollinen ja vastaajilla oli mahdollisuus valita useampi vaihtoehto. Koin tämän tärkeäksi huomioida kyselyssä kahdesta syystä. Vastaukset voivat poiketa riippuen siitä, missä asemassa vastaaja on. Lisäksi halusin havainnoida kyselyssä

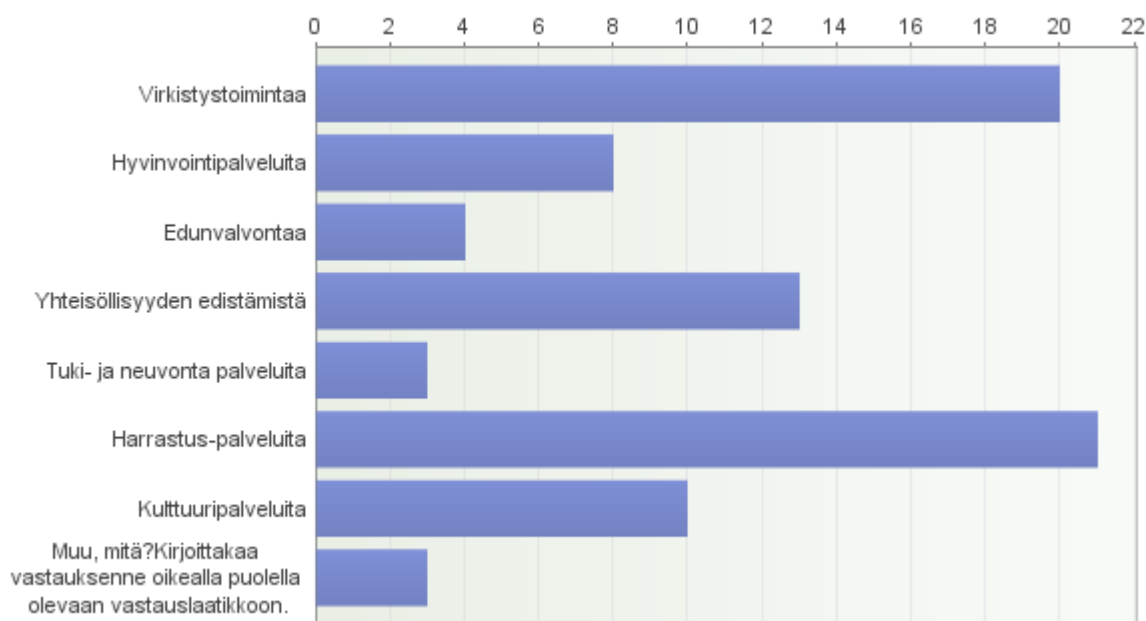
sitä, minkälaisia rooleja paikallisissa järjestöissä ja yhdistyksissä on. Sodankylässä toimii useita kolmannen sektorin toimijoita, mutta valtaosa näistä on pieniä järjestöjä ja yhdistyksiä. Vastausvaihtoehdot määrittyivät omien kokemusten perusteella, mitä tärkeimpiä rooleja järjestöissä ja yhdistyksissä on.

Valtaosa vastaajista oli edustamansa tahon puheenjohtaja, 51,6% (16 kpl). Toiseksi eniten oli sihteereitä 22,6% (7 kpl) ja hallituksen jäseniä 19,4% (6 kpl). Järjestön/yhdistyksen jäseniä oli 3 kpl eli 9,7% vastaajista ja toiminnanjohtajia ja taloudenhoitajia 6,5% (2 kpl). Vähiten vastauksia kertyi muu, mikä -osiolle (1 kpl) johon vastattiin pastori. Vastaukset lähetettiin suurin osa järjestöjen/yhdistysten puheenjohtajille, mikä varmasti selittää suuren jakauman vastauksissa. Toiminnanjohtajien vähyys selittyy myös sillä, että paikkakunnalla toimii hyvin vähän isoja yhdistyksiä ja järjestöjä, joissa toimisi toiminnanjohtaja. Valtaosa on pieniä toimijoita, jotka pyöriivät puheenjohtajien ja hallituksen avulla.

Kolmantena ja neljäntenä kysyttiin kyselyssä mitä palveluja edustama järjestö tuottaa. Kysymys oli pakollinen ja monivalinta. Kyselyn yksi tarkoitus oli kartoittaa Sodankylän kunnan kolmatta sektoria ja siksi kysyin kyselyssä myös järjestöjen tuottamista palveluista. Vastausvaihtoehdot perustuivat täysin omaan kokemukseeni järjestöjen yleisimmistä palveluista. Neljäs kysymys oli tämän kysymyksen ”muu, mitä” -

vastausvaihtoehto.

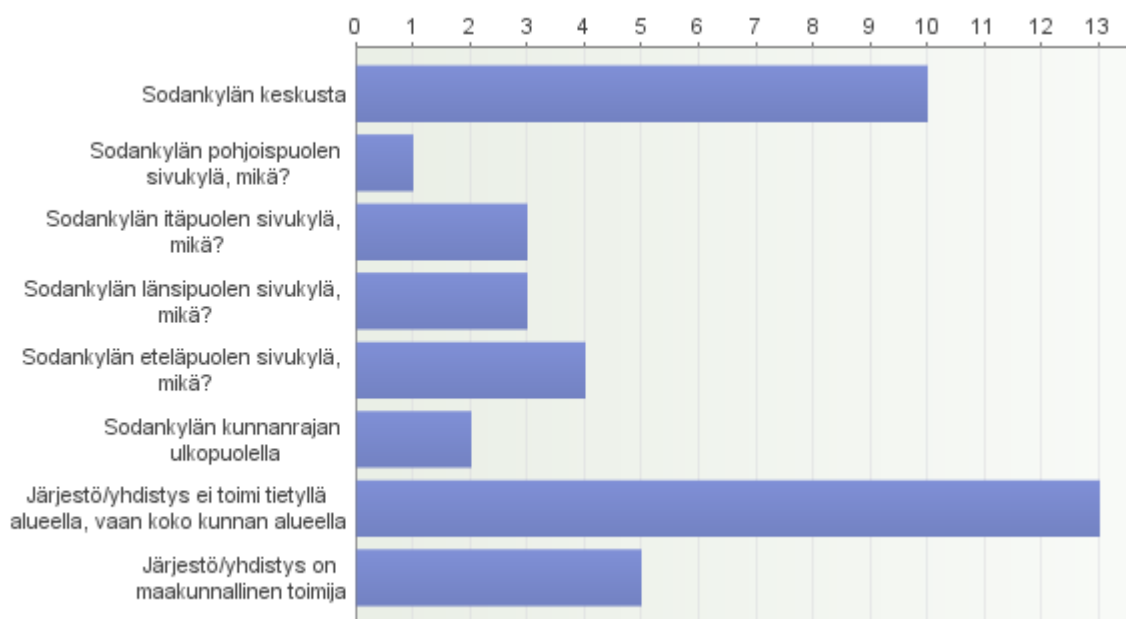

Harrastus-palveluita kohta keräsi 25,6% vastauksista (21 kpl) ja virkistystoiminta 25% vastauksista (20 kpl). Nämä kaksi vaihtoehtoa keräsivät eniten vastauksia. Kolmanneksi eniten kertyi vastauksia yhteisöllisyyden edistämiseksi 15,8% (13 kpl) ja neljänneksi eniten kulttuuripalveluihin, 12,2% (10 kpl). Hyvinvointipalveluihin kertyi 9,8% vastauksista (8 kpl), edunvalvontaan 4,9% (4 kpl) ja 3,6% (3 kpl) vastauksista kertyi tuki- ja neuvonta palveluille sekä muu, mitä – vastausvaihtoehdolle. Muu, mitä – osi-olle oli mainittu ruokailun järjestäminen, monenlaista toimintaa kaiken ikäisille, kirpputori -toimintaa, hengellisiä tilaisuuksia kaikenikäisille, liikuntaa ja virkistystoimintaa kotipalvelua, lemmikkien hoitoa, pihatöitä ja kerho- ja kurssitoimintaa.

Viidentenä kyselyssä kysyttiin järjestön/yhdistyksen kohderyhmää. Kysymys oli pakollinen avoin kysymys. Mietin ensin monivalintakysymystä, mutta totesin että en pystyisi kuitenkaan listaamaan kaikkia vaihtoehtoja mitä vastaajat voisivat kirjoittaa ja siksi päädyin avoimeen malliin. Opinnäytetyöni tilaaja halusi myös, että kartoitan järjestöjen kohderyhmiä. Tilaaja saisi jonkinlaista kuvaa, miten kolmannen sektorin palvelut jakautuvat Sodankylässä, vai jakautuvatko ne lainkaan. Seitsemässä (7) vastauksessa mainittiin kaikki kuntalaiset, Neljässä vastauksessa kyläläiset ja kolmessa sivukylän asukkaat. Kolmessa vastauksessa mainittiin kaikki ihmiset vauvasta vaariin, nuoret ja heidän perheet. Mielenterveysongelmista kärsivät ja syrjäytymisvaarassa olevat ja iäkkäät kunnan asukkaat mainittiin kaikki kaksi (2 kpl) kertaa. Näiden li-

säksi mainittiin kerran myös Sodankylässä asuvat venäläiset, seurataanssista kiinnostuneet, unkarin kulttuurista kiinnostuneet, kilpapyöräilyä harrastavat ja kiinnostuneet, moottoriurheilua harrastavat ja kiinnostuneet, liikkumisesta kiinnostuneet, kilpaurheilua harrastavat ampumahiihtäjät, sekä harrastajat. Näistä vastauksista näkee, kuinka moninaista Sodankylässä toimivien järjestöjen toiminta on. Pääpaino kolmannella sektorilla on järjestää toimintaa kaikille kuntalaisille, riippumatta iästä, sukupuolesta, taustoista jne.

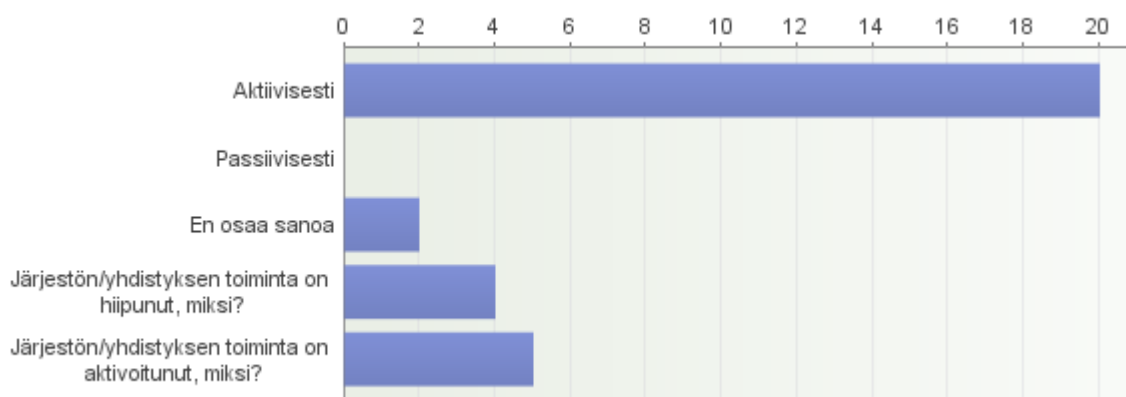
Kuudentena kysyttiin järjestön/yhdistyksen toiminta-aluetta. Tämäkin kysymys oli pakollinen ja monivalintakysymys. Kuten olen jo aiemmin maininnut, Sodankylän kunta on maantieteellisesti Suomen toiseksi suurin kunta. Etäisyydet kunnassa ovat lähes joka suuntaan sata kilometriä, ennen seuraavaa kunnanrajaa. Halusin siksi kysyä tämän kysymyksen melko tarkasti, havainnollistaakseni, että Sodankylässä on toimintaa myös sivukylissä vahvasti. Kaikki kolmannen sektorin palvelut eivät keskity kunnakeskusta.

Valtaosa vastaajista oli vastannut, että järjestö/yhdistys toimii koko kunnan alueella, 31,7% (13 kpl). Toiseksi eniten vastauksia oli kertynyt Sodankylän keskusta -kohtaan, 24,4% (10 kpl) ja kolmanneksi eniten oli kertynyt kohtaan ”järjestö/yhdistys on maakunnallinen toimija”, 12,2% (5 kpl). Näiden lisäksi kaksi (2) vastaajaa oli vastannut, että heidän edustama järjestö/yhdistys toimii Sodankylän kunnanrajan ulko-

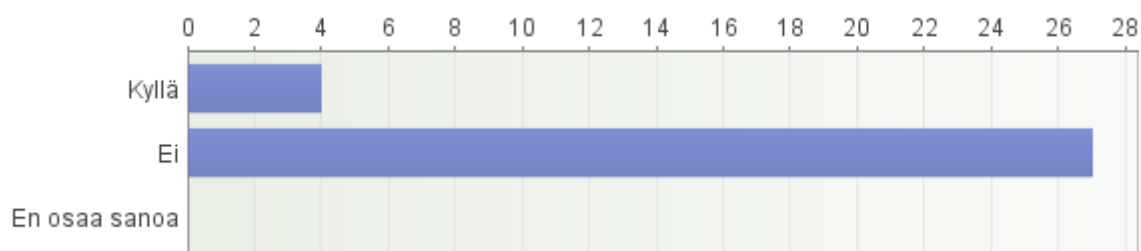
puolella. Olin kyselyssä myös huomionnut sivukylät mukaan, jakaen kylien sijainnit neljään pääilmansuuntaan. Pohjoispuolen sivukylistä oli vastannut yksi (1), itäpuolen kylistä kolme (3), länsipuolen kylistä kolme (3) ja eteläpuolen kylistä neljä (4). Valtaosa vastaajista oli vastannut, että toimivat koko kunnan alueella, mistä voimme huomata kolmannen sektorin sopeutumiskyvyn. Kolmannen sektorin toimijat ovat muotoilleet palvelujaan siten, että kykenevät tarjoamaan palvelujaan koko kunnan alueella.

Viimeisenä perustietojen kysymyksenä kysyin, onko edustama järjestö/yhdistys toiminnassa aktiivisesti vai passiivisesti. Tämäkin kysymys oli pakollinen, mutta vastaajat pystyivät vastaamaan vain yhden vaihtoehdon. Tämä kysymys perustui täysin analyysiini patentti ja rekisterikeskuksen tiedoista. PRH:n sivuilla oli merkitty aktiivisten järjestön määräksi 120 kpl. Halusimme yhdessä tilaajan kanssa varmistaa tämän tiedon ja saada samalla hieman ajankohtaisempaa tietoa.

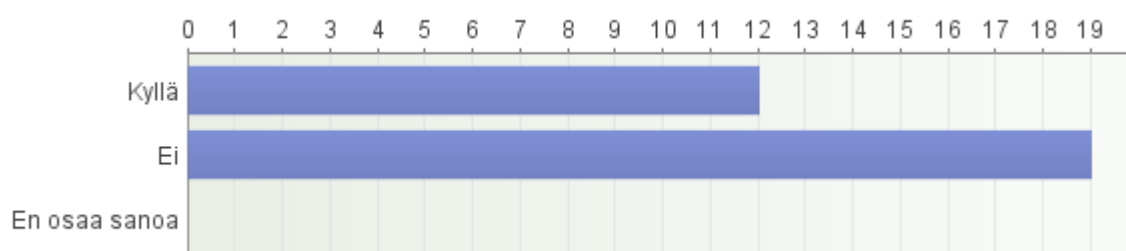
Valtaosa vastanneista koki järjestön/yhdistyksen olevan aktiivinen, 64,5% (20 kpl). Kaksi (2) vastaajista ei osannut sanoa asiaan mielipidettä ja kukaan ei kokenut edustamansa järjestön/yhdistyksen olevan passiivinen. Neljä (4) vastaajaa koki järjestön/yhdistyksen toiminnan hiipuneen ja kuusi (6) vastaajaa koki järjestön/yhdistyksen toiminnan aktivoituneen. Aktivoitumisen syyksi oli annettu kehittämishalukkuus, kilpailutoiminta ja leader-hankkeen hakeminen. Lisäksi yhdessä vastauksessa kerrottiin toiminnan olevan aaltoliikkeistä ja toisessa vastauksessa kerrottiin, että toiminta oli vasta alkanut. Toiminnan hiipumisen syiksi oli mainittu vanheneva jäsenistö, ohjaajien väsyminen ja vähän harrastajia. Lisäksi yksi vastaaja pohti, että toiminnan muodot eivät ehkä vastaa nykyään tarpeeseen.

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin järjestöjen ja yhdistyksien palkatuista työntekijöistä. Kysymys oli pakollinen ja vastaajilla oli mahdollisuus valita vain yksi vastausvaihtoehto. Kysymyksen oli tarkoitus selvittää Sodankylän kolmannen sektorin tämänhetkistä tilannetta työllistämistä varten. Onko kunnassa jo työllistämistä vai onko se vierasta vielä toimijoille.

27 järjestössä/yhdistyksessä ei vastauksien mukaan ole palkattua työntekijää eli 87,1% vastauksista. Neljässä (4) järjestössä/yhdistyksessä taas oli ainakin yksi palkattu henkilö.

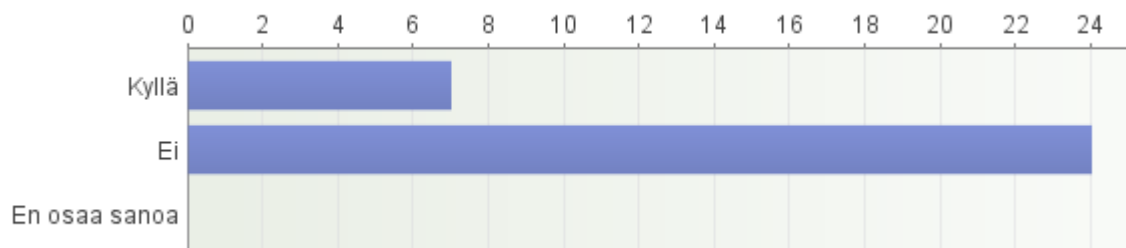
Yhdeksännessä kysymyksessä halusin tarkentaa vielä kysymystä, että olivatko he koskaan työllistäneet ketään edes väliaikaisesti järjestöön/yhdistykseen. Arvelin, että on tärkeä myös tarkentaa tätä kysymystä, sillä järjestöt ovat voineet työllistää hetkellisesti työntekijöitä. Edellinen kysymys kuitenkin kysyy tämän hetkistä työllisyystilannetta.

Edelleen valtaosa vastasi kielteisesti, 61,3% (19 kpl), mutta nyt myönteisesti vastasi jopa 12 vastaajaa eli nousu edellisen kysymyksen tulokseen on kolminkertainen.

Kymmenennessä kysymyksessä kysyttiin, oliko järjestössä/yhdistyksessä kokeiltu tukityöllistämistä. Kysymys oli pakollinen ja vastaajilla oli mahdollisuus vastata vain yksi vastausvaihtoehto. Tämä kysymys lisättiin kyselyyn Sodankylän kunnassa toimivan työllistämishankkeen vuoksi. Kunnan vastuulle siirryttyä TE-toimistojen palve-

lujen ulkopuolella olevat työttömät, lähti kunnassa toimimaan vuoden kestävä hanke, jolla selvitetään tukityöllistettävien työllistämismahdollisuuksia.

Jälleen kerran valtaosa vastasi kielteisesti, 77,4% (24 kpl) ja seitsemän (7) vastasi myönteisesti.

Yhdestoista kysymys selvitti vastaajien mielipiteitä työllistämisen mahdollisuuksista ja haasteista. Kysymys oli pakollinen ja avoin kysymys. Halusin kyselyssä tarjota vastaajille mahdollisuuden kertoa omin sanoin näkemyksiään työllistämiseen liittyen. Mahdollisuuksiksi mainittiin talkootöiden vähentyminen, mielekkästä tekemisestä palkan saaminen, nettisivujen toimiminen, toiminnan vakaus, jatkuminen ja kehittyminen. Näiden lisäksi mainittiin sekä nuoret, että lisää resursseja kaksi (2) kertaa. Haasteiksi taas nostettiin vastauksissa erityisesti palkkarahojen hankinta (5 kpl). Tähän liittyen nousivat myös esille paperitöiden lisääntyminen (1kpl), ei tarpeeksi työtä tarjottavana (2 kpl), resurssien puute (2 kpl) ja talous (2 kpl). Lisäksi mainittiin kiinnostuksen puute asiaan, asia ei ole ajankohtainen ja asia ei ole tarpeen.

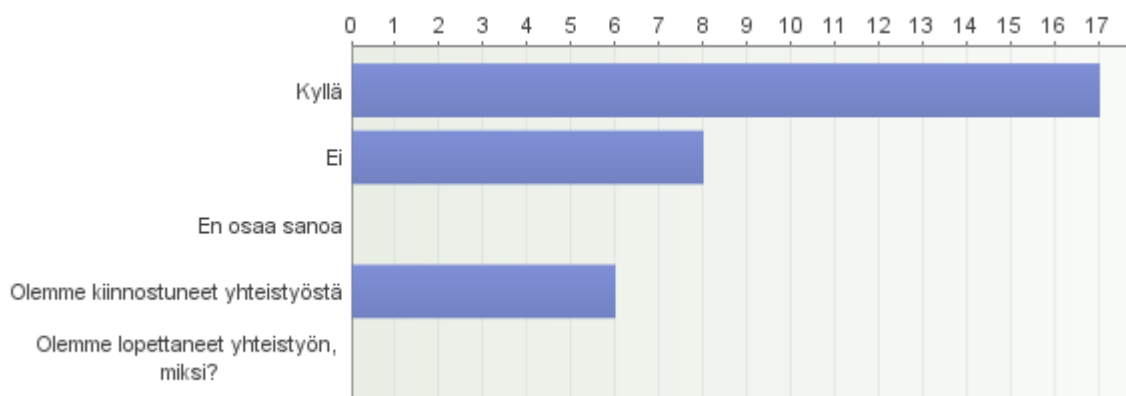
Kahdententoista kysymyksenä kysyttiin, kiinnostaako vastaajia työllistää edustamansa järjestön/yhdistyksen kautta. Kysymys oli pakollinen ja vastaaja pystyi vastaamaan vain yhden vastausvaihtoehdon. Vastatessaan 'kyllä' tai 'ei' vaihtoehdon, vastaajan tuli myös selventää vastaustaan avoimeen kenttään. Tämän halusimme myös huomioida kyselyssä, että kaikki eivät välttämättä halua työllistää ja halusimme tietää syyt.

Seitsemän vastaajaa 31:tä ei osannut sanoa asiaan mitään. 35,5% (11 kpl) vastaajista oli kiinnostunut työllistämisestä. Syiksi mainittiin toiminnan säännöllistyminen ja jatkuvuuden varmistaminen, kehittäminen ja vakiinnuttaminen. Taiteen ja kulttuurin työllä työllistäminen, oman kylän asukkaiden työllistäminen, vapaaehtoisten työpätkien vapauttaminen muualle. Vastauksissa oli myös todettu, että esimerkiksi venäjänkielisiä ihmisiä tarvitaan matkailu ja kaupan alalla. Lisäksi oli todettu, että työllistämällä on vain hyviä mahdollisuuksia.

Kuitenkin 41,9% (13 kpl) vastaajista ei ollut kiinnostunut työllistämisestä. Erityisesti syiksi mainittiin, että töitä ei ole tarpeeksi työllistämiseksi. Tähän liittyen mainittiin myös palkanmaksuun ja siihen liittyviin paperitöihin tarvittavien resurssien vähyys, sekä 'pyrokratiaa' liikaa. Näiden lisäksi nostettiin syiksi talous, toiminnan poliittisuus, vakituisten toimipaikojen puute, vapaaehtoisten virkistystoiminta ja talkootyön kuntoilu merkityksen. Lisäksi yksi vastaaja oli vastannut, ettei työllistäminen ole tarpeellista.

Kolmannentoista kysymyksenä halusin tarkentavan edellisen kysymyksen jatkoksi, oliko heillä yhteistyötä muiden paikallisten järjestö/yhdistystoimijoiden kanssa. Kysymys oli pakollinen ja vastaaja pystyi vastaamaan vain yhden vastausvaihtoehdon. Työn tilaaja, Järjestökeskus Kitinen, toimii Sodankylän kunnassa järjestöjen ja yhdistysten 'kotipesänä', joka kerää kaikki toimijat yhteen ja mahdollistaa yhteistyön kolmannen sektorin kesken. Tällä kysymyksellä oli tarkoituksena kartoittaa mikä yhteistyötilanne oli samalla mainostaa toimijoille tästä mahdollisuudesta.

54,8% (17 kpl) vastasi myöntävästi tähän. 25,8% (8 kpl) vastasi taas kieltävästi. Näiden lisäksi kuitenkin 19,4% (6 kpl) vastaajista oli kiinnostunut yhteistyön aloittamisesta.

Neljäntenätoista kysymyksenä oli matriisikysymys, jossa pyydettiin vastaajia arvioimaan seuraavia väittämiä jatkaen lausetta ”Voisiko edustamanne järjestö/yhdistys...”

	Täysin mahdotonta	Melko mahdotonta	En osaa sanoa	Ehkä mahdollista	Täysin mahdollista	Yhteensä	Keskiarvo
Tarjota työpaikan tukityöllistettävälle?	5	10	4	7	5	31	2,9
Tarjota oppimisympäristön, esimerkiksi harjoittelupaikan opiskelijalle?	5	9	5	6	6	31	2,97
Harkita työllistämistä yhteistyössä toisen paikallisen järjestön/yhdistyksen kanssa?	2	6	5	11	7	31	3,48
Yhteensä	12	25	14	24	18	93	3,12

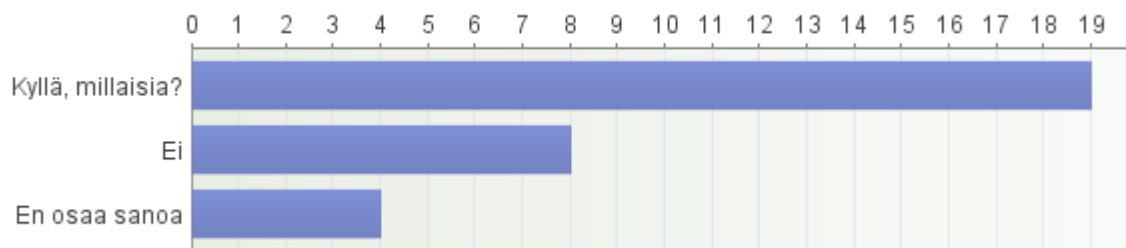
Ensimmäisen väittämän kohdalla äännet menivät lähes tasan. Viisi vastaajaa koki työpaikan tarjonnan tukityöllistettävälle täysin mahdottomaksi ja toiset viisi täysin mahdolliseksi. 10 vastaajaa koki työpaikan tarjoamisen tukityöllistettävälle melko mahdottomaksi, kun taas seitsemän (7) vastaajaa koki sen ehkä mahdolliseksi. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa asiaan mitään. Keskiarvoksi tälle väitteelle tuli 2,9.

Toisen väittämän kohdalla viisi (5) vastaajaa koki täysin mahdottomaksi oppimisympäristön tarjoamisen ja yhdeksän (9) melko mahdottomaksi. Viisi (5) vastaajaa ei osannut sanoa asiaan mitään. Kuusi vastaajaa koki taas asian sekä ehkä mahdolliseksi, että täysin mahdolliseksi. Keskiarvo tälle väittämälle oli 2,97

Kolmannen väittämän kohdalla taas suurempi osa oli myötämielisempi yhteistyössä työllistämistä toisen paikallisen järjestön/yhdistyksen kanssa. Seitsemän (7) vastaajaa oli täysin samaa mieltä ja 11 vastaajaa koki ehkä mahdolliseksi. Jälleen kerran viisi (5) vastaajaa ei osannut sanoa asiaan mitään. Kuusi (6) vastaajaa koki tämän väittämän melko mahdottomaksi ja kaksi (2) täysin mahdottomaksi. Keskiarvo tälle väittämälle taas oli 3,48.

Viidentenätoista kysymyksenä kyselyssä kysyttiin, tarvitseeko vastaajan edustaman järjestö/yhdistys lisää resursseja ja millaisia. Tämä oli kyselyn tärkeimpiä kysymyksiä.

Tämä antaisi tilaajalle paljon materiaalia siitä, mitä kolmannen sektorin toimijat tarvitsevat voidakseen työllistää. Näitä asioita tilaaja pystyy kehittämään saatuaan tietoa.

Valtaosa vastaajista koki tarvitsevansa lisää resursseja työllistääkseen, 61,3% (19 kpl) vastaajista. Erityisesti vastauksissa nousi rahantarve, siihen liittyvä paperityö ja byrokratian ymmärtäminen. Lisäksi nostettiin neuvonnan ja tuen tarve. 25,8% (8 kpl) vastaajista koki, ettei tarvitsisi lisää resursseja ja 12,9% (4 kpl) vastaajista ei osannut sanoa asiaan mitään.

5.1.2 Kyselyn tulosten analysointi

Tarkastellessamme kyselyn ensimmäisiä kysymyksiä, jotka oli tarkoitettu kolmannen sektorin tietojen keräämiseksi, huomaamme että valtaosa kyselyyn vastanneista järjestöistä kutsuisi itseään kulttuuri- ja harraste toimijaksi. Sodankylässä on vahvoja kulttuuri- ja harrastejärjestöjä, jotka ovat toimineet useita kymmeniä vuosia jo paikkakunnalla. Kuitenkin jokaisesta toimialasta oli vastauksia. Näin ollen saavutin ainakin jokaisen toimialan tässä tutkimuksessa. Koska valtaosa vastaajista kutsui itseään kulttuuri- ja harrastetoimijaksi, ei ole suuri yllätys, että kysyessäni palveluista, valtaosa vastaajista oli vastannut virkistys- ja harrastepalvelut palveluikseen. Valtaosa vastaajista oli puheenjohtajia, mikä selittyy sillä, että kysely lähetettiin puheenjohtajille pääsääntöisesti. Tutkimustuloksia analysoidessani mietin, olisiko vastaukset vaihdelleet toimijan tittelin perusteella. Tällaista eroa ei kuitenkaan tässä tutkimuksessa erottunut.

Sodankylän kunta on pinta-alaltaan laaja ja sen vuoksi halusin kartoittaa, missä kaikkialla toimijat toimivat. Valtaosa toimijoista toimii keskusta-alueella, missä palvelut ovat. Kuitenkin myös sivukylissä oli omia toimijoita, jotka vastaavat omien kyliensä asukkaiden viihtyvyydestä ja palvelemisesta. Tätä tukee myös se, että suurin osa vastaajista vastasi kohderyhmäkseen kaikki kunnan asukkaat. Omakohtaisesta ko-

kemuksesta tiedän, että kolmannen sektorin toimijat tekevät paljon yhteistyötä sivukyliä kanssa ja pyrkivät järjestämään toimintaa myös kauempana asuville kuntalaisille. Sodankylän kolmas sektori on aktiivinen ja eloisaa. Uusia toimijoita syntyy myös, mutta pientä hiipumista on myös havaittu. Näihin syiksi mainittuna toimijoiden vanheneminen, väsyminen, että palveluiden mahdollinen riittämättömyys.

Kyselyssä tulee selkeästi ilmi, ettei työllistämistä ole paljon Sodankylän kolmannella sektorilla. Enemmän on kokeiltu, mutta pysyväksi tämä toiminta ei ole muotoutunut kuin muutamilla toimijoilla. Mahdollisuuksia oli pohdittu ja todettu, mutta haasteita oli tätäkin enemmän. Erityisesti raha nousi suurimmaksi huoleksi, sekä sen mukana tulevat paperityöt ja byrokratia. Jotta kolmannen sektorin toimijat uskaltaisivat lähteä enemmän pohtimaan työllistämistä, tulisi heidän ensin saada tietoa ja neuvontaa aiheeseen liittyen. Nämä nousivat esille toimijoilta, kysyessäni kyselyssä resurssien tarpeesta. Nämä samat asiat nousivat myös puheenjohtajien tapaamisessa aiemmin keväällä. Tuen ja neuvonnan myötä kolmas sektori saisi varmasti enemmänkin ideoita työllistämiseen liittyen ja jopa monipuolisia ratkaisuja.

Kiinnostavaa tuloksissa oli se, miten selkeästi tuella ja neuvonnalla on merkitystä. Suodattaessani kyselyn tuloksia, jakamalla vastaukset työllistäneiden ja ei työllistäneiden välillä, huomasin selkeästi tämän tiedon ja tuen puutteen vaikutuksen vastanneiden mielipiteisiin. Ne, jotka eivät olleet koskaan työllistäneet edes väliaikaisesti ketään, kokivat vahvemmin mahdottomaksi työllistämisen. Valtaosa kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, ettei heillä ole resursseja työllistää. Sen sijaan toimijat joilla oli kokemusta työllistamisestä olivat paljon myönteisempiä työllistämisen suhteen. Kiinnostavinta tässä oli kuitenkin se, että kysyessäni heidän halukkuutta työllistää yhteistyössä toisen paikallisen toimijan kanssa, kääntyi mielipide päinvastoin. Sekä aiemmin työllistäneet, että ne jotka eivät olleet työllistäneet, olivat valmiita kokeilemaan työllistämistä yhteistyössä toisen kolmannen sektorin toimijan kanssa. Yhteistyössä on voimaa ja alueilla, missä etäisyydet ovat pitkät ja palvelut rajoittuneita, on totuttu tekemään yhteistyötä. Ehkä tässä tuloksessa näkyy nimenomaan lappilainen yhteisöllisyys.

Kyselyn tulokset summattuna, Sodankylän kolmas sektori on kiinnostunut työllistamisestä, mutta tarvitsee resursseja toteuttaakseen tätä. Erityisessä asemassa ovat tuki

ja neuvonta, toimijoiden kuuleminen, sekä yhteistyön tukeminen ja ratkaisujen yhdessä pohtiminen.

6 HAASTATTELUJEN ANALYSOINTI

Tutkimuksessani halusin erityisesti selvittää kohderyhmän ajatuksia ja mielteitä aiheesta työllistäminen. Tämän selvittämistä haastattelu tuki tutkimusmenetelmänä täydellisesti (Aaltola & Valli 2015, 27). Sain tutkimukseeni haastateltua kahta kolmannen sektorin toimijaa. Haastateltavat halusivat pysyä anonyymeinä ja sen vuoksi puhuttelen analyyseissa haastateltavista A ja B. Haastattelin kyseisiä henkilöitä erikseen, toista hänen työpaikallaan ja toista henkilöä paikallisessa kahvilassa. Päädyin näihin paikkaratkaisuihin, koska olimme jo tuttuja haastateltavien kanssa, enkä halunnut heidän kokevan haastattelua liian jäykäksi viemällä heitä sellaiseen ympäristöön, joka ei ole heille tuttu (Aaltola ja Valli 2015, 30). Molemmissa tilavalinnoissa oli oma riskinsä, joutua esimerkiksi keskeytetyksi tai haastateltavan huomio voisi herpaantua julkisella paikalla (Aaltola & Valli 2015, 31), mutta päätin minimoida tätä riskiä, varaamalla kahvilan neuvottelutilan ja haastattellessani henkilö A:ta hänen työpaikallaan, sovimme haastattelun alkavan vasta hänen töidensä jälkeen. Näin pyrin minimoimaan ulkoisia häiriötekijöitä.

Haastattelun kysymykset suunnittelin ennakoon, sillä halusin tehdä puoli strukturoidun haastattelun. Kysymyksiä pohdin teettämäni kyselyn pohjalta. Halusin haastattelukysymysteni olevan ikään kuin syvennetty versio kyselystä. Halusin kerätä vastauksia, miksi mahdollisesti kyselyyn vastanneet vastasivat juuri siten, kuin vastasivat. Mitkä ovat ne ajatukset vastausten takana. Käytin enemmän siis luovaa ideointia, kuin esimerkiksi teoreettista tietopohjaa, suunnitellessani haastatteluja (Aaltola & Valli 2015, 35).

Haastattelujen litteroinnin eli puhtaaksi kirjoittamisen (Aaltola & Valli 2015, 42) tein melko tarkasti. Päädyin kirjoittamaan sanatarkasti kaiken, mitä haastattelujen aikana sanottiin, sillä en halunnut ohittaa mitään analysointi vaiheessa. Halusin varmistua, että analysoinnissa muistaisin kaiken haastateltavien sanomat. Lisäsin myös ään-
nähdykset mukaan litterointiin, sillä huomasin molempien haastateltavien käyttävän paljon nonverbaalista viestintää. Koin, että nämä tulisi myös huomioida haastattelujen analysoinnissa, sillä nonverbaalinen viestintä kertoo myös haastateltavan asenteista ja motivaatiosta asiaa kohtaan (Jyväskylän yliopisto 2018). Koska minulla oli valmiit kysymykset haastatteluihin, päätin teemoitella haastattelujen analysoinnin kolmeen eri kategoriaan; kokemukseen, mahdollisuuksiin ja haasteisiin, sekä kiinnostus ja resurssit. Nämä kategoriat olivat niitä aiheita, joiden toivoin haastatteluissa syventävän kyselyssä saatuja tuloksia. Teemoittelemalla haastattelut, ei haastattelusta pääse tulemaan liian tarkka ja rajaava. Teemat toimivat tutkimuskysymysten kiintopisteinä, joita voidaan tarkentaa erillisillä kysymyksillä, tarjoten silti haastateltavalle vapaampaa pohdintaa aiheesta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 66).

6.1 Kokemukset

Molemmilla haastateltavilla oli vankka kokemus kolmannella sektorilla toimimisesta.

Henkilö A: *itseasiassahan mie en ole muuta tehny ku ollu järjestöissä töissä.*

Henkilö B: *no joo kuule mulla – mulla on tosi pitkä järjestötausta.*

Molemmat kertoivat ajautuneensa järjestötoimintaan omien harrastusten tai lasten harrastusten kautta. Henkilö B kertoi järjestöyhteistyön pitkittyvän, kun omat lapset kasvoivat ja pääsi harrastamaan itse asioita, mistä piti. Molemmilla oli kuitenkin selkeä ero tästä aiheesta keskustellessamme. Henkilö A puhui välittömästi työllistymishistoriastaan. Henkilö B taas kertoi ajautuneensa harrastusten ja intohimon kautta vahvemmin kolmannen sektorin toimialalle. Molemmilla haastateltavilla oli kuitenkin kokemusta työllistämisestä. Henkilö A koki, ettei ole koskaan työllistynyt muualle, kuin järjestöihin. Henkilö B taas oli vasta pari vuotta sitten saanut virallisen työpaikan kolmannelta sektorilta.

Henkilö B: ja sitku ite meni ja (yhdistys) palkkas nii sitte vasta oikein aukes – et ainiin samperi, näinkihän voi tehdä.

Kuitenkin molemmat haastateltavat myönsivät, että kolmannen sektorin työllistäminen oli heille vieraampi asia Sodankylän alueella.

Henkilö A: täällä se ei – toisella paikkakunnalla se oli ihan normaalia. Et siinä minun järjestössä oli neljäkymmentä työllistettyä --- mut ei se Sodankylässä ole normaalia.

Henkilö B: ei ole pienessä päässäki niinku voinu välähtää silloin nuorempana. Mutta nyt tietenkki – niinku ollu esimerkiksi (yhdistyksessä) ja mehän palkattiin siihen semmonen työntekijä joka huolehti mejän näistä asioista – niin pikkusen alko tajuamaan. Ai näinki voi tehdä, mut se silti jäi aika vieraaksi.

Henkilölle A tuli yllätyksenä, kuinka vähän kolmas sektori on työllistänyt Sodankylässä. Kunnan työllistämishankkeen ja järjestökeskus Kitisen työllistämisen myötä henkilö A toivoo, että kolmannen sektorin toimijat alkaisivat tutkia asiaa. Henkilö B sen sijaan oli yllätynyt kolmannen sektorin mahdollisuuksista työllistää.

Tehdessäni kyselyä, pohdin ohjaavan lehtorini kanssa, kannattaisiko minun käyttää tutkimuksessani termiä 'järjestökenttä' kolmannen sektorin sijasta. Päätin käyttää kolmatta sektoria, sillä halusin tutkimukseni ilmaisevan koko kenttää, mikä Sodankylässä toimii. Kuitenkin mietin kyselyn vastausten jäädessä vähäiseksi, että kokivatko jotkut toimijat, ettei kolmas sektori tarkoita heitä. Oliko vastausten määrä jäänyt vähäiseksi tällaisen tietämättömyyden vuoksi. Keskustellessani haastateltavien kanssa, kysyin heiltä, mitä heistä kolmas sektori tarkoitti.

Henkilö A: mie ite olen sen niinku ajatellu sillälaila et kolmas sektori on järjestötoimijat – tavallaan et – järjestöt ja säätiöt – on se kolmas sektori.

Haastattelija: *no oletko sitten huomannut sitä et – käytätkö sie itse esimerkiksi enemmän järjestökenttää vai kolmatta sektoria sun puheessa?*

Henkilö A: *no ehkä järjestö – järjestökenttää – se on ehkä helpompi silleen kuitenkin. Mut jossakin yhteyksissä kylläkin taas se on kolmas sektori joka toimii paremmin. Täällä ku on nää paikallistoimijat niin ne ymmärtää paremmin sen järjestökentän. Jos on julkisen sektorin kanssa tekemisissä niin silloin ne ymmärtää paremmin sen kolmannen sektorin.*

Henkilö A:lle termi 'kolmas sektori' oli tuttu. Hän on kuitenkin tottunut käyttämään molempia termejä työssään. Henkilö B oli myös tottunut puhumaan molemmilla termeillä eri seuroissa.

Henkilö B: *No se on semmonen – järjestöjen ja tämmösen vapaaehtoistoiminnan muoto, näien niinku tämmösen kunta – niinku kaupungin ja kuntien jäläkeen elikkä – elikkä se on se ja oikeastaan ne vapaaehtoiset -- että noi jotka tekee vapaaehtoistyötä. Ne (toimijat) ymmärtää sen järjestökentän ja ne ymmärtää et meillä on Sodankylässä paljon järjestöjä, ne ymmärtää sen heti – mut ku alat puhumaan sektoreista ne alkaa pakkitaan heti. Tai sit ne tulee ite kysymään aivan haavi auki et mikä tää oli, mitä tää tarkoittaa. Mut sit ku sä käännät sen niin tulee kommenttia; ai no mut miksei totakaan voinu suomeksi sanoa? Sit ite on vähän nolona; niin no tää on tällästä kapulakieltä.*

Henkilön B oli vaikeampi tarkentaa, kysyessäni mikä kolmas sektori oli. Henkilö B myös puhutteli termin 'kolmas sektori' olevan kapulakieltä, jota vain korkeakoulutetut henkilöt tai hallinnon puolella työskentelevät ymmärtäisivät. Sektorin toimijat kuitenkin enemmän ymmärtävät termiä 'järjestökenttä'. Tämä kahden termin käyttö voi siis aiheuttaa sekaannusta, mikä voi olla yksi syy siihen, miksei tutkimukseni kyselyyn vastannut kuin vähän päälle 30 henkilö. Ehkä jotkut kohderyhmästä eivät tieneet, että kysely koski heitä.

6.2 Mahdollisuudet ja haasteet

Kyselyä analysoidessani, oli hienoa huomata, kuinka ihmiset listasivat lähes saman verran työllistämisen positiivisia vastauksia, kuin sen negatiivisia vaikutuksia. Halusin haastattelujen syväentävän ja varmistavan kyselyn tuloksia ja siksi kysyin myös haastateltavilta, mitkä he kokivat työllistämisen mahdollisuuksiksi ja haasteiksi. Haastateltava A koki työllistämisen olevan paljon hyötyä kolmannen sektorin toimijoille. Hän ei alkanut kaikkea listaamaan vaan summasi, että se vapauttaisi järjestöjen ja yhdistysten resursseja muuhun, kun heillä olisi palkattu henkilö tekemässä esimerkiksi kirjanpitoon liittyviä asioita.

Henkilö A: *se on hyvä asia ja jos sen niin tota järjestöt niinku huomaa – ku siitä on heille etua.*

Haastateltava B koki myös työllistämisen olevan hyötyä pitkällä tähtäimellä. Hän nosti järjestöjen jatkuvuuden suureksi eduksi, kuin myös nuorille työpaikan tarjoamisen.

Henkilö B: *no sillälaillahan se olis koska – monissa järjestöissä, yhdistyksissä – niin niin alkaa olemaan se vapaaehtoisporukka olla niin ikään tynyttä – ja nuoria ei saada jäämään mukaan – niin tää vois olla yks semmonen että saatais sillälailla niitä nuoria mukaan – ja toimimaan jos ne sais sitä pientä palkkaa eli vois työllistää niitä nuoria siihen.*

Toisin kuin haastateltava A, haastateltava B ei kuitenkaan lähtenyt aluksi listaamaan työllistämisen hyviä puolia. Haastateltava B koki enemmänkin työllistämisen haasteena.

Henkilö B: *– tässä tulee helposti semmonen tunne et jos sä annat pirulle pikkurillin se vie koko käden – elikkä siis musta tuntuu – että monet järjestöt yhdistykset pelkää sitä että – että tuota kunta alkaa sanelemaan niille säännöt ja ehdot jos sä työllistät ja kunta on siinä se semmosena niinku osittaisena palkanmaksajana. No tottakai siinä sille tulee niitä tiettyjä oikeuksia silloin – mut niin, ne pelkää tätä.*

Erityisesti nousi huoli kunnan asemasta työllistämiseen liittyen haastateltava B:llä. Hän vertasi tilannetta vanhaan sanontaan ”anna pikkusormi pirulle, niin se vie koko käden”. Kyselyn vastauksissa ei tätä asiaa noussut ilmi, mutta yhdessä vastauksessa puhuttiin, kuinka kolmannen sektorin toimijat joutuvat nykypäivänä tekemään toiminnan suunnitelmat ja päätökset ns ”kunnan vasaran alla”. Vastaaja tarkoitti sitä, että kolmannen sektorin toimijat joutuvat tavallaan katsomaan toimintatarpeitaan kunnan näkökulmasta enemmän, kuin jäsentensä, saadakseen tukea ja rahaa toimintaansa kunnalta. Tämä kieltämättä luo mielenkiintoisen näkökulman työllistämiseen. Mikä kunnan asema olisi tässä ja kuinka paljon oikeuksia kunta saisi järjestöihin ja yhdistyksiin. Sodankylän kunnassa toimii kuitenkin paljon vanhempia järjestöjä ja yhdistyksiä, joiden toimintatavat ja periaatteet juontavat juurensa pitkälle historiaan. Olisiko kunnalla siis oikeus vaatia toimijoita luopumaan osittain näistä toimintatavoista, pyrkiessään työllistämään?

Haastateltava A koki myös, että työllistämiseen liittyen on haasteita, mutta niistä voidaan päässä yli. Hän nosti tiedon jakamisen vaikuttavan asiaan paljon. Jos kolmas sektori saisi enemmän tietoa ja neuvoja, se varmasti kiinnostuisi enemmän mahdollisuuksista työllistää.

6.3 Kiinnostus ja resurssit

Kyselyssä listattiin tarpeita, mitä kolmannen sektorin toimijat Sodankylässä tarvitsevat työllistääkseen. Kolme suurinta resurssin tarvetta kyselyssä olivat raha, siihen liittyvän paperityön hoitaminen ja ymmärtäminen, sekä tuki ja neuvonta. Myös haastatteluissa nämä nousivat esille, kysyessäni haastateltavilta, mitä resursseja kolmas sektori tarvitsisi Sodankylässä, voidakseen työllistää.

Haastateltava A koki vahvasti koulutuksen ja kouluttautumisen tarpeen tärkeäksi. Hän koki, että kolmas sektori tarvitsee enemmän tietoa työllistämisestä. Myös yhteistyöstä keskusteleminen ja mahdollisuuden tarjoaminen olisi tärkeää, sillä Sodankylässä toimii myös paljon pienempiä järjestöjä ja yhdistyksiä, joiden resurssit ja työn tarve ovat vähäisiä. Näin useammalle toimijalle voitaisiin tarjota työntekijää, joka va-

pauttaisi pienempien toimijoiden resursseja. Haastateltava B koki nämä samat asiat tärkeiksi.

Henkilö B: *rahaa ja tietoa, infoa – tietoa siitä että miten ne voi työllistää, mistä ne saa apuja siihen ja kenen puoleen ne kääntyy, koska kyllä ne tarvii niitä.*

Näiden lisäksi halusin myös kuulla haastateltavien mielipiteen, kiinnostaisiko Sodankylän kolmatta sektoria työllistäminen oikeasti.

Henkilö A: *no – varmaan ne nyt saa sytykkeitä – toivottavasti se niinku – konkretisoituu jossakin vaiheessa – esimerkiksi niinku juuri järjestöjen sihteerien työtehtävät. Ainaki kaikki tämmöset, ne vois aivan hyvin tehdä joku työllisyysvaroinkin.*

Henkilö B: *mut toisaalta kyl mekin sit (yhdistyksessä) tarvittais sitä joka tekis näitä somejuttuja, joka tekis näitä juttuja koska me kaikki ollaan -- osa meidän hallituksen jäsenistöstä on pienten lasten vanhempi ja me ollaan kaikki työelämässä. Niin se vaatii jo aikaa niin paljon, et ehkä jotain vois osa-aikaistaa tai jotain. Mutta se raha. Mistä raha raavitaan siihen palkkaan. Et mä epäilen noita toisia pienempiä yhdistyksiä ja näitä, et ei ne lähe. Ei ne lähe, koska ei ole sitä rahaa.*

Kumpikin haastateltavista antoi vastauksen varovaisesti. Haastateltava A koki sen, että kiinnostus varmaan nousisi, kun saataisiin lisää tietoa ja konkreettisia neuvoja työllistämiseen. Haastateltava B taas koki, että tarvetta ja halua olisi, mutta taloudellinen puute kaataisi tämän asian. Raha on niin suuri asia, ettei kaikilla kolmannen sektorin toimijoilla Sodankylässä ole mahdollisuutta kerätä edes minimi palkkaan varaa, kun omakin toiminta pitäisi rahoittaa. Nämä samat huolet nousivat myös kyselyn tuloksissa. Näiden lisäksi kyselyn tuloksissa ja haastattelujen lomassa nostettiin esille vapaaehtoisuus. Mikä olisi työntekijän asema vapaaehtoisiin nähden tai vähenisikö vapaaehtoisten merkitys palkatun työntekijän myötä?

Annoin haastattelun lopuksi haastateltaville vapaan sanan mahdollisuuden. Molemmat nostivat esille kunnan ja kolmannen sektorin välisen suhteen esille.

Henkilö A: ajatteleppa kaikki noi isot jutut mitä täällä järjestetään

Haastattelija: tapahtumat kaikki?

Henkilö A: niin – et eihän se – ei kunta pystyis niitä järjestämään oikeasti, jos ei järjestöjä olis.

Henkilö B: toki mie myös peräänkuulutan järjestöjen ja yhdistysten omaakin vastuuta näkyvyydestä, mut kyllä kunta vois pikkasen enemmän nostaa näiden järjestöjen ja yhdistysten kans yhteistyötä ja tehdä enemmän järjestöjen kanssa. Et mä haluaisin kysyä et missä kunta näkyy näissä järjestöissä ja yhdistyksissä. Et kuinka meidän kunnanpäättäjät, kuinka kiinnostuneita ne on tietämään mitä edes esimerkiksi (Sodankylän eri järjestöt ja yhdistykset) tekevät?

Tähän asiaan en kyselyssäni edes ollut ottanut kantaa. Mikä kolmannen sektorin toimijoiden suhde oli Sodankylän kunta sektoriin. Haastattelujen perusteella toimijat selkeästi toivoivat kunnalta enemmän kontaktia heihin. Ottamaan kolmannen sektorin huomioon asioista keskusteltaessa. Tätä järjestökeskus Kitinen on pyrkinyt edistämään viime vuosina, mutta haastattelujen perusteella läpimurtoa ei olla vielä saavutettu.

Henkilö B: mut missä se näkyy? Kuinka paljon ihmisiltä on kysely. On mullaki jumalauta sähköposti täynnä näitä galluppeja ja kyselyjä ja tee sitä ja anna mielipide – mut missä ne sit näkyy? Kyllä mä osaan laittaa post up -lappuja seinät täytteen ja seisoa jämeränä siinä et tossa noin – mut missä ne sit näkyy. Se ei näy missään täällä kunnassa.

Turhautumista oli selkeästi havaittavissa asiaan liittyen. Kolmannen sektorin toimijat kokevat heidän mielipiteidensä kaikuvan kuuroille korville. Suurimmaksi kysymykseksi nousi kunnan suhtautuminen ja kiinnostus kolmannen sektorin työllistämistä kohtaan. Onko siihen sellaista kiinnostusta, mitä kolmannen sektorin toimijat toivoisivat? Haastateltava A:n kanssa totesimmekin vielä, että kolmas sektori tuntui lähes Sodankylän kunnan selkärangalta.

Haastattelija: *et itseasiassa kaikki mitä meillä tapahtuu Sodankylässä on järjestöjen voimalla tehty.*

Henkilö A: *Järjestöt on se selkäranka – koordinointi voi tulla kunnasta tai Kitiseltä.*

Haastattelija: *et aivot on niinku nämä kaksi pistettä.*

Henkilö A: *se kokoava voima ja järjestöt tekee sen toteutuksen. Pitävät tän kunnan liikkeessä.*

7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseni kesti kaiken kaikkiaan viitisen kuukautta. Tässä ajassa toteutin kyselyn, johon loppujen lopuksi vastasi 31 henkilö. Vähäisen vastausmäärän vuoksi päädyin tekemään haastatteluja tukemaan tutkimusta. Haastattelin kahta Sodankylän kolmannen sektorin toimijaa. Tutkimusaineisto jäi pieneksi, mutta antoi silti kuvaa, mitä mieltä Sodankylän kolmannen sektorin toimijat ovat työllistämistä ja mikä sen tilanne Sodankylässä on.

Tässä luvussa tarkastelen tuloksia vielä kokonaisuudessa ja pohdin niistä saatuja tuloksia. Lisäksi pohdin mahdollisia kehittämisideoita, mitä tutkimukseni jatkoksi voitaisiin tehdä.

6.1 Kyselyn ja haastattelujen yhteinen tulos

Sodankylän kolmatta sektoria hallitsee kyselyn tulosten mukaan liikunta- ja kulttuurijärjestöt. Myös haastattelussa kysyin, miten haastateltavat luonnehtisivat Sodankylän kolmatta sektoria. Molemmat totesivat, että erityisesti liikuntajärjestöt ja kulttuurijärjestöt näkyivät kyläkuvassa. Kuitenkin he totesivat, että sektori oli monipuolinen. Myös kyselyn tuloksissa näkyi tämä, sillä jokaisesta järjestötoimialasta tuli vastauksia kyselyyn. Lisäksi Sodankylässä on useita sivukyläiä, joissa on aktiivista toimintaa. Näiltäkin toimijoilta kertyi vastauksia kiitettävästi kyselyyn.

Sodankylän kunnalle on siunaus, että sivukylätoiminta on vahvaa. Pinta-alaltaan Suomen toiseksi suurimmalle kunnalle kertyy kilometrejä. Kuitenkin kysyessäni kyselyssä kolmannen sektorin toiminta-alueesta ja kohderyhmästä, vastasi valtaosa kohderyhmäkseen koko kylän asukkaat. Valtaosa toiminnasta sijoittuu kuitenkin maantieteellisesti Sodankylän taajamaahan. Kuitenkin sivukylät ovat pyrkineet palvelemaan oman kylänsä asukkaita kyläyhdistysten muodossa ja näin ollen kolmas sektori onkin levittäytynyt pitkälle koko kunnan alueelle. Valtaosa kolmannen sektorin toimijoista kuvaili toimintaansa aktiiviseksi, mikä tietää vielä pitkään erilaisia palveluja Sodankylään, vaikka palveluita kunnan toimesta vähennetäänkin.

Työllistämistä on kolmannella sektorilla kokeiltu, mutta vakituista käytäntöä tästä ei ole muodostunut, kuin muutamalle toimijalle. Haastatteluissa tämä ilmeni myös, molempien haastateltavien kertoessa heidän kohdanneen vähän työllistämistä Sodankylässä. Toinen haastateltavista kertoi, että oli aikoinaan kohdannut työllistämiskokeilua järjestön kautta, mutta se jäi vain yhden kerran kokeiluksi. Vasta pari vuotta sitten hän törmäsi uudelleen työllistämiseen, päästessään itse kolmannen sektorin työllistämäksi. Kiinnostusta työllistämiseen on kuitenkin. Tämä ilmeni vahvasti sekä kyselyssä, että haastattelussa. Myös kunta on tästä aiheesta kiinnostunut, työllistämishankkeen myötä. Kuitenkin tätä kiinnostusta varjostaa erinäiset huolet ja realiteetit. Haastatteluissa myös nostettiin kiinnostus esille, mutta kierrellen ilmaistiin se, etteivät usko kolmannen sektorin lähtevän helposti kokeilemaan työllistämistä. Suurimpana huolena sektorin toimijoilla oli raha. Mistä he saisivat palkkarahoiksi riittävän summan kerättyä. Valtaosa kolmannen sektorin toimijoista on vapaaehtoisia järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka rahoittavat toimintansa vuodeksi kerrallaan saaduilla tukirahoilla ja va-

rainkeruussa kerätyillä varoilla. Haastatteluissa nostettiin myös esille kolmannen sektorin toimijoiden kokoeroja. Sodankylässä toimii useita suuria, toiminnot vakiinnutaneita järjestöjä ja yhdistyksiä. Näille olisi helpompi budjetoida palkkarahoihin vaadittavia rahasummia, toisin kuin pienemmillä toimijoilla, joita prosentuaalisesti Sodankylässä toimii enemmän. Raha tuo mukanaan myös vastuuta ja toiseksi suurimmaksi huoleksi nousikin kyselyssä työllistämiseen liittyvät byrokratia ja paperityöt.

Näistä kentän toimijoilla ei ollut paljoa tietoa tai ymmärrystä. Tuelle ja neuvonnalle olisi siis tarvetta, jos kolmannen sektorin toimijoita haluaisi mukaan työllistämiseen. Ehkä tämän vuoksi enemmistö myös vastasi, ettei ole kiinnostunut työllistamisestä. Miten voisi haluta jotain, mitä ei ymmärrä? Haastatteluissa korostui myös tuen ja neuvonnan tärkeys. Haastateltavat halusivat itsekkin ymmärtää paremmin työllistamisestä ja hankkia itsekkin lisää tietoa aiheesta, sillä aiheen tuomat mahdollisuudet olivat tiedostettuja.

Mahdollisuudet oli tiedostettu myös kyselyn vastaajien kesken. Talkootöiden vähentyminen ja resurssien vapautuminen muuhun tekemiseen mainittiin myös haastatteluissa. Oleelliseksi nousi myös toiminnan vakauttaminen ja kehittyminen. Muun muassa kyselyssä, että haastatteluissa mainittiin tietokone osaaminen ja verkkosivujen ylläpito. Näiden lisäksi mainittiin nuorille töiden mahdollistaminen ja myös nuorten pysyvyyden edistäminen. Sodankylän kolmas sektori ei ole mikään poikkeus maailmassa, vaan sielläkin väestö vanhenee ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi tarvitaan nuoria jatkamaan toimintaa. Työllistäminen koettiin yhdeksi tavaksi saada nuoria jäämään toimintaan mukaan varmemmin. Haasteiksi sen sijaan nostettiin jo aiemmin mainittu raha ja sen tuoma paperityön lisääntyminen. Muutamassa vastauksessa myös mainittiin, ettei tarjottavaa työtä olisi tarpeeksi. Näihin molempiin liittyen myös resurssipula mainittiin. Kuka hoitaisi lisääntyvän paperityön tai toimisi työnhajaajan tai esimiehen asemassa? Nämä kaikki huolet nostettiin esille myös haastattelussa. Lisäksi toinen haastattelija mainitsi huolen kunnan asemasta työllistämiseen liittyen. Olisiko kunnan asema mikä tässä, tukisiko se kolmannen sektorin työllistämistä ja mitä oikeuksia tämä tukeminen antaisi kunnalle.

Vaikka enemmistö kyselyssä vastasi, ettei ollut kiinnostunut työllistamisestä tai ei kokenut omaavansa tarpeeksi resursseja siihen, enemmistö oli kiinnostunut työllistamisestä yhteistyössä toisen kolmannen sektori toimijan kanssa.

6.2 Tutkimuksen hyödynnettävyys ja kehitysideat

Tutkimuksen lähtöpisteenä oli kerätä tietoa ja ajatuksia kolmannen sektorin työllistämiseen liittyen sekä järjestökeskus Kitiselle, että Sodankylän kunnalle. Tutkimustulokset tullaan esittelemään järjestökeskuksessa yleisessä tilaisuudessa kaikille halukkaille kuulijoille, sekä järjestökeskuksen hallitukselle ja toiminnanjohtajalle. Tutkimus tulee julkiseksi tiedostoksi, minkä kautta myös Sodankylän työllistämishankkeen työryhmä voi perehtyä tuloksiin tarkemmin. Tutkimuksesta tehdään myös fyysinen kappale järjestökeskukselle, missä siihen voi kuka tahansa halukas perehtyä, jolla ei ole mahdollisuutta netistä sitä lukea.

Järjestökeskuksella ollaan jo pohdittu erilaisten kuulemistilaisuuksien järjestämisestä työllistämisaiheeseen liittyen. Näiden lisäksi voitaisiin järjestökeskuksella järjestää erilaisia työpajoja tai ideariihitilaisuuksia, missä lähdettäisiin konkreettisesti kehittämään tutkimuksessa nousseita ajatuksia. Mikä olisi se työllistämisenmuoto, mitä järjestöt voisivat lähteä tekemään? Ketkä voisivat lähteä yhteistyöhön? Kysymyksiä on paljon ja niiden vastaamiseksi tarvitaan useampi, kuin yksi pää.

Järjestökeskus voisi myös hakea hankerahoitusta, millä voitaisiin vastata kohderyhmän tarpeeseen saada tukea ja neuvontaa aiheeseen liittyen. Sodankylän kunta tai työllistämishanke voisivat olla tässä myös mukana, rahoittajan tai tutkijan roolissa. Yhteistyö näiden kolmen tahon välillä on erityisen tärkeää, sillä tutkimuksessa nousut yhteistyön tarve ja halukkuus tulisi peilautua myös niin sanotusti ”johtoportaitossa”.

Tutkimukseen liittyen voitaisiin vielä teettää uudempi kysely, jossa tarkennettaisiin enemmän työllistämisen muotoihin ja ideoihin. Lisäksi olisi hyvä saada vielä kentältä kerättyä tietoa, mikä heidän näkemyksensä on kunnan roolista tai mikä kunnan näkemys on kolmannelta sektorilta. Näkeekö kunta kolmannen sektorin potentiaalisen kumppaninaan (Kansalaisyhteiskunta 2018)? Näiden tutkimustulosten perusteella kunta ja järjestökeskus voisivat lähteä kehittämään yhteistyötä vielä. Rakentamaan siltaa järjestöjen ja kunnan välille. Sodankylän hyvinvointikertomuksessa 2018 kunta päätti pyrkiä aktivoimaan ja rakentamaan yhteistyötä kolmanteen sektoriin ja samalla

edistämään kolmannen sektorin näkyvyyttä kunnassa. Tutkimukseni perusteella tämän tavoitteen saavuttamisessa on vielä työtä. Sodankylä on kuitenkin alati kehittyvä kunta ja tämäkin asia on yksi kehityksen pylväistä, joilla luodaan parempi kunta sen väelle.

6.3 Järjestöt ovat Sodankylän selkäranka

Asetin tutkimukselleni tutkimuskysymykseksi Sodankylän kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet. Mitkä ovat toimijoiden ajatukset ja kokemukset aiheesta ja mitä resursseja toimijat tarvitsevat voidakseen työllistää.

Toimijoilla on jonkin verran kokemusta työllistamisestä, mutta vain muutamalle toimijalla työllistäminen on jäänyt osaksi toimintaa. Tämä ei kuitenkaan välittömästi tarkoita sitä, että kokemus olisi ollut huono Sodankylän kolmannen sektorin toimijoilla. Vahvasti haasteeksi noussut resurssipula on varmasti luonut oman vaikeutensa pysyvään työllistämiseen kolmannella sektorilla. Valtaosa kolmannen sektorin toimijoista hakee rahoituksia vuodeksi kerrallaan. Yleensä nämä avustukset ovat olleet yleisavustuksien tyyliä, eli niiden hakemiseen ei ole tarvinnut olla erityistarvetta tai kohdetta. Kuitenkin nykyään rahoitukset sirpaloituvat eli muuttuvat kohdennetuiksi avustuksiksi. Kolmannen sektorin toimijat joutuvat siis hakemaan jopa useampaa eri rahoitusta, rahoittaakseen toimintaansa. Tämä lisää työmäärää järjestöjen ja yhdistysten toimijoille ja pakottaa toimijoita miettimään toimintansa teemoittelua yhä enemmän.

Enemmistö koki, ettei ole kiinnostunut työllistamisestä, mutta ero oli vain 6,5 %. Voin tehdä siis johtopäätelmän, että Sodankylän kolmas sektori olisi kiinnostunut työllistamisestä, jos saisivat tukea ja neuvontaa aiheeseen. Vaihtoehtoisia työllistämiskeinoja olisi myös hyvä pohtia toimijoiden kanssa yhdessä. Järjestöjen ja yhdistysten puheenjohtajia onkin jo kuultu kertaalleen, mutta olisi hyvä tarjota mahdollisuutta muillekin toimijoille ja järjestää useampi tällainen keskustelutilaisuus. Vastajista enemmistö oli kuitenkin kiinnostunut työllistamisestä yhteistyössä muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Seuraavat keskustelutilaisuudet voisivatkin painottua enemmän yhteistyö verkoston luomiseen ja yhteistyön suunnitteluun. Näiden lisäksi

tiedon ja tuen tarve nostettiin esille tutkimuksessa ja seuraavissa tilaisuuksissa tulisi tarjota myös tietoa kolmannen sektorin toimijoille.

Tutkimukseni perusteella Sodankylän kolmas sektori tarvitsisi siis neuvoa ja tukea työllistämiseen liittyen. Näiden lisäksi tulisi miettiä, miten kolmatta sektoria voitaisiin tukea taloudellisesti työllistämässä. Talouden myötä myös tarvittaisiin taloudellista osaamista enemmän, sekä ymmärrystä sen tuomaan lisä-paperityöhön. Sodankylän kolmas sektori on aktiivinen kenttä, jonka palvelut ovat oleellinen osa kunnan toimintaa. Kolmas sektori huolehtii kuntalaisten hyvinvoinnista monipuolisesti ja luo yhteisöllisyyttä. Sodankylän kolmas sektori on kuin selkäranka, joka kannattelee kuntaa. Tämä on tiedostettu tosi asia, joka tulisi nostaa selkeästi näkyville Sodankylässä.

6.4 Oma arvio

Opinnäytetyö prosessi oli erittäin opettavainen kokemus. Prosessin alkutaipale tuntui aluksi hyvin sekavalta, aiheen ottaessa vielä muotoaan. Itselleni ei ollut kehittynyt vahvaa ideaa, mitä lähtisin aiheekseni tutkimaan. Halu palata kotikylään ja työn tekeminen Sodankylän kunnalle olivat ainoat kriteerini prosessin alussa.

Työllistäminen aiheena tuntui aluksi vieraalta ja ajattelin joutuvani perehtymään asiaan alusta asti. Kuitenkin keskustellessani työllisyyskokeilun työryhmän ja järjestökeskuksen toiminnanjohtajan kanssa, huomasin omaavani jo tietoa ja näkemystä aiheesta omasta takaa. Olimme jo koulussa keskustelleet aiheesta ja huomasin omien harrastuksieni ja luottamustehtävieni kautta tiedostaneen tämän aihealueen melko hyvin. Toki sain myös perehtyä opinnäytetyöni tutkimusvaiheessa tarkemmin aiheeseen, sillä taloudellinen näkökulma tästä aiheesta ei ole mikään yksinkertainen.

Tutkimus sujui melko mutkattomasti. Ottaen huomioon lähestyvän kesän, sain yllättävän hyvin tavoitettua kohderyhmää. Vähäinen markkinointi ja ajankohta näkyivät vastausmäärissä, mutta laatua se ei tuloksista karsinut. Oli ilo huomata kyselyn vastauksia lukiessa, miten vastaajat olivat ajatuksen kanssa vastanneet kyselyyn ja poh-

tineet avoimesti vastauksiaan. Näiden vastauksien ansiosta tutkimus sai hyvää näkökulmaa Sodankylän kolmannen sektorin kentältä. Heidän ajatuksiaan ja toiveitaan.

Oli myös hienoa saada tutkimuksen aikana palautetta ja kiitosta eri toimijoilta, kuinka ajankohtaiseen aiheeseen olen pureutunut. Selkeästi tämä asia oli noussut keskusteluihin myös Sodankylän toimijoilla, vaikka moni ei asiaan olekaan vielä perehtynyt. Ehkä tutkimuksestani tuli kipinä, joka roihahtaa ajan kanssa. Tähän loppuun on hyvä lainata järjestökeskuksen toiminnanjohtajan toteamus (Kulmala 2018);

"mehän tehhään sitä työtä juuri nyt et me alotetaan se tutkiminen ja perehtyminen, et järjestöt ymmärtäisivät sen hyödyn minkä voivat tästä saada. Met anamme sytykkeitä."

LÄHTEET

- Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Aaltola, Juhani & Valli, Raine (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Ahonen, Tarja 2017. Palvelumuotoilu Sotessa - palvelumuotoilun käsikirja sosiaali- ja terveysalan palvelujen kehittämiseen. Nummela: Painokiila Oy.
- Auvinen, Atte (toim.) 2018. ProAkademiat - Soluessee: kvalitatiivinen tutkimus. Verkkolähde. Viitattu 7.8.2018.
<http://esseepankki.proakatemia.fi/soluessee-kvalitatiivinen-tutkimus-2/>
- Helander, Voitto 1998. Kolmas sektori. Turku: Gummerus kirjapaino oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 2012. SDT-palvelumuotoilun työkalupakki -hanke 2010-2012. Verkkolähde. Viitattu 29.8.2018.
<http://sdt.fi/palvelumuotoilu.html>
- Jyväskylän yliopisto 2018. Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali – Kolmas sektori. Viitattu 15.7.2018.
<http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>
- Jyväskylän yliopisto 2018. Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali – Uusi kolmas sektori. Viitattu 15.7.2018.
<http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/uusi-kolmas-sektori>
- Jyväskylän yliopisto 2018. Verkkootikkeli: haastattelussa. Verkkolähde. Viitattu 3.8.2018.
<https://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/haastattelu/lussa.htm>
- Järjestökeskus Kitinen 2013. Verkkolähde. Viitattu 8.9.2018.
<http://www.jarjestokeskus.fi/fi/etusivu.php>
- Kansalaisyhteiskunta 2013. Verkkolähde. Viitattu 15.7.2018.
<https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/jarjestohakemisto>
- Kinnunen, Petri & Laitinen, Raimo (toim.) 1998. Näkymätön kolmas sektori. Helsinki: Hakapaino oy.
- Kulmala, Kaisa 2018. Opinnäytetyö tapaaminen 3.7.2018. Sodankylä: Järjestökeskus Kitinen.
- Leppänen, Kari 2016. Kuinka pärjää kolmas sektori sote-uudistuksessa - Vertti Kiukaan haastattelu. STTK artikkeli 27.10.2016. Verkkolähde. Viitattu 8.9.2018.
<https://www.sttk.fi/2016/10/27/parjaa-kolmas-sektori-sote-uudistuksessa/>
- National Audit Office 1983. What are third sector organisations and their benefits for commissioners. Viitattu 3.8.2018.
<https://www.nao.org.uk/successful-commissioning/introduction/what-are-civil-society-organisations-and-their-benefits-for-commissioners/>

- Saukkonen, Pasi (toim.) 2018. Tutkielmanteon tukisivut. Verkkolähde. Viitattu 1.8.2018.
<http://www.mv.helsinki.fi/home/psaukkon/tutkielma/Tutkimusongelma.html>
- Sodankylän kunta 2018. Verkkolähde. Viitattu 18.7.2018.
www.sodankyla.fi
- Sodankylän kunta 2017. Hyvinvointikertomus 2018. Verkkolähde. Viitattu 8.9.2018.
<http://www.sodankyla.fi/Documents/Tietoa%20Sodankyl%C3%A4st%C3%A4/Kuntaainfo/Hyvinvointikertomus%202018.pdf>
- Sodankylän matkailuneuvonta 2016. Matkailuesite 'Sodankylä -lapin tähtikunta'. Sodankylä: Erweko Oy.
- Sodankylän matkailuneuvonta 2014. Sodankylän taskuopas. Verkkolähde. Viitattu 3.8.2018.
<http://www.sodankyla.fi/Documents/Tietoa%20Sodankyl%C3%A4st%C3%A4/Sodankyl%C3%A4n%20taskutietoesite.pdf>
- Survey Monkey 2018. Verkkolähde. Viitattu 8.9.2018.
<https://fi.surveymonkey.com/mp/conducting-qualitative-research/>
- Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos 2018. Verkkolähde. Viitattu 3.9.2018.
<https://thl.fi/fi/>
- Thrid Sector Research Center TSRC 2013. Tutkimusjulkaisu Birmingham yliopistolta 'Understanding the UK third sector'. Verkkolähde. Viitattu 3.8.2018.
<https://www.birmingham.ac.uk/generic/tsrc/documents/tsrc/reports/Understanding-the-UK-third-sector.pdf>
- Tilastokeskus 2018. Verkkolähde. Viitattu 15.7.2018.
<https://www.stat.fi/>
- Työ- ja elinkeinopalvelut 2018. Verkkolähde. Viitattu 8.9.2018.
http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/loyda_tyontekija/tukea_rekrytointiin/palkkatuki/index.html
- Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Kopio-sto.
- Webropol 2018. Verkkolähde. Viitattu 1.8.2018.
<http://webropol.fi/>

LIITTEET

Liite 1. Kysely kolmannen sektorin toimijoille.

Sodankylän kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet

Olen tekemässä opinnäytetyötä aiheesta;
Sodankylän kunnan kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet

Opinnäytetyön tueksi toteutan ks. kyselyn, jonka tarkoituksena on myös kartoittaa tämän hetkistä kolmannen sektorin moninaisuutta Sodankylän kunnassa.

Kyselyyn vastaamisessa menee noin kymmenen (10) minuuttia.

Perustiedot

Kerään vastaajilta perustiedot, jotta voin koota tietoa Sodankylän kolmannen sektorin nykytilasta.

1. Järjestöryhmä

Mihin järjestöryhmään edustamanne järjestö/yhdistys kuuluu. Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Kulttuuri- ja harraste
  - Sosiaali- ja terveys
  - Ammatti- ja elinkeino
  - Kansalaistoiminta, politiikka ja edunvalvonta
  - Koulutus- ja tutkimus
  - Nuorisotoiminta
  - Muu, mikä?
-

2. Vastaajan asema järjestössä/yhdistyksessä

Mikä on toimenkuvanne edustamassanne järjestössä/yhdistyksessä. Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Toiminnanjohtaja
  - Sihteeri
  - Taloudenhoitaja
  - Puheenjohtaja
  - Hallituksen jäsen
  - Jäsen
  - Muu, mikä?
-

3. Mitä palveluja edustamanne järjestö/yhdistys tuottaa?

Voitte valita useamman vaihtoehdon. Jos koette jonkin palvelun puuttuvan tai haluatte avata tarkemmin edustamanne järjestön/yhdistyksen palveluita, vastatkaa "muu, mitä" -vastausvaihtoehto.

- Virkistystoimintaa
- Hyvinvointipalveluita
- Edunvalvontaa
- Yhteisöllisyyden edistämistä
- Tuki- ja neuvonta palveluita
- Harrastus-palveluita
- Kulttuuripalveluita
- Muu, mitä?

---

4. Kohderyhmä

Ketkä ovat edustamanne järjestön/yhdistyksen kohderyhmä? Keitä varten järjestö/yhdistys on? Kirjoittakaa vastauksenne alla olevaan tilaan.

5. Toiminta-alue

Missä edustamanne järjestö/yhdistys toimii? Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- Sodankylän keskusta
- Sodankylän pohjoispuolen sivukylä, mikä?
_____
- Sodankylän itäpuolen sivukylä, mikä?
_____
- Sodankylän länsipuolen sivukylä, mikä?
_____
- Sodankylän eteläpuolen sivukylä, mikä?
_____

- Sodankylän kunnanrajan ulkopuolella
- Järjestö/yhdistys ei toimi tietyllä alueella, vaan koko kunnan alueella
- Järjestö/yhdistys on maakunnallinen toimija

Kolmannen sektorin työllistämismahdollisuudet

6. Onko edustamanne järjestö/yhdistys toiminnassa aktiivisesti vai passiivisesti?

- Aktiivisesti
- Passiivisesti
- En osaa sanoa
- Järjestön/yhdistyksen toiminta on hiipunut, miksi?

- Järjestön/yhdistyksen toiminta on aktivoitunut, miksi?

---

7. Onko edustamassanne järjestössä/yhdistyksessä palkattuja työntekijöitä?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

8. Oletteko työllistäneet edustamassanne järjestössä/yhdistyksessä ketään väliaikaisesti?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

9. Oletteko harjoittaneet tukityöllistämistä?

Onko edustamassanne järjestössä/yhdistyksessä esim. työllistetty palkkatuettua henkilö tai harjoitettu kuntouttavaa työtoimintaa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

10. Mahdollisuudet ja haasteet

Millaisia **mahdollisuuksia** koette työllistämisen tuovan teille? Entä mitä **haasteita** koette sen tuovan edustamallenne järjestölle/yhdistykselle?

10. Kiinnostaako teitä työllistää edustamanne järjestön/yhdistyksen kautta?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

11. Yhteistyö

Tekeekö edustamanne järjestö/yhdistys yhteistyötä jonkin muun paikallisen järjestön/yhdistyksen kanssa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa
- Olemme kiinnostuneet yhteistyöstä
- Olemme lopettaneet yhteistyön, miksi?

---

12. Seuraavassa kysymyksessä on väittämiä aiheesta: *Voisiko edustamanne järjestö/yhdistys...*

	Täysin mahdotonta	Melko mahdotonta	En osaa sanoa	Ehkä mahdollista	Täysin mahdollista
Tarjota työpaikan tukityöllistettävälle?	☐	☐	☐	☐	☐
Tarjota oppimisympäristön, esimerkiksi harjoittelupaikan opiskelijalle?	☐	☐	☐	☒	☒
Harkita työllistämistä yhteistyössä toisen paikallisen järjestön/yhdistyksen kanssa?	☐	☐	☐	☐	

13. Tarvitseekö edustamanne järjestö/yhdistys lisää resursseja työllistääkseen?

Vastatessanne "kyllä", tarkentakaa millaisia konkreettisia asioita tarvitsitte. Tukea, koulutusta, neuvontaa jne.

- Kyllä, millaisia?
- Ei
- En osaa sanoa

14. Palaute

Tähän alle voitte kirjoittaa, jos mieltänne jäi vaivaamaan jokin asia tai haluatte tarkentaa joitain vastauksiasi. Tähän kohtaan tulevat myös "Risut ja Ruusut" kyselyyn liittyen.

15. Edustamanne järjestön/yhdistyksen yhteystiedot

Järjestökeskus Kitinen toimii järjestöjen edustajana. Jos haluatte, voitte alle jättää edustamanne järjestön/yhdistyksen yhteystiedot, jonka kautta Järjestökeskus Kitinen voi tarvittaessa olla yhteydessä tai välittää järjestökentän tietoa teille.

Järjestön/yhdistyksen virallinen nimi:

Järjestön/Yhdistyksen toiminnanjohtaja/puheenjohtaja/yhdyshenkilö:

Puhelinnumero:

Sähköposti:

Osoite:

Postinumero:

Postitoimipaikka:

Kiitoksia ajastanne ja mukavaa kesää!
Kiittäen, Jenna Simontaival - Yhteisöpedagogi-opiskelija

Liite 2. Haastattelukysymykset

1. Kokemuksesi ja järjestötoiminta historiasi
2. Mikä on kolmas sektori?
3. Käytätkö itse tätä termiä?
4. Onko työllistäminen tuttua?
5. Mitä mieltä olet kolmannen sektorin työllistamisestä?
6. Mitä resursseja koet kolmannen sektorin tarvitsevan?
7. Onko Sodankylän kolmannella sektorilla mahdollisuuksia työllistämiseen?
8. Miten luonnehtisin Sodankylän kolmatta sektoria?